

**1 Korinti
 Paulugi Kapiya Were
 Yongkambanu Yisuyegi Ngizi
 Kumuli Yereng Korinti Mei
 Puraga Yoluwiliyegi Lende Miza
 Yanarik**

¹ Ne Paulugu kapiya perik lende mizi. Anotogi kelirago mizagewiyege pugu ne Kilisi Yisugi ngagora orowei mizi logo Aposolobek meibek miziweki keleniya. Keya Sosoteni teni kiling Yisuyegi ngizi kumuliboktau ne kiling pelege logo pi nogo lende mizi peyengki ei kai.

² Ne kapiya perik ini Anotogi yongkambanu Yisuyegi ngizi kumuli yereng yemane Korinti meiraga yolu puwili mabuwiliyegi lende miza yani, ini Kilisi Yisu kiling sawela purikku Anotogo kaile nayendau onowili miziweki keleyawili mizi. Logo Anotogo ini yongkambanu kang wale mabiyyengke Yemizi tonugubek Yisu Kilisigi yeiktage puwili yaliya wazayiweki mei puwilirau Yisu Kilisigi puwili miziweki iza. Yisu puwiligi Yemizibek keya tenigi Yemizibek.

³ Peba Anoto keya Yemizibek Yisu Kilisigu iniyegi wazono piyaugira keya ngezege sa piyaugira wilek kang inuguyengke yani pani.

⁴ Inugu Kilisi Yisu kiling sawela purikku Anotogo wazono inugu weiyagi langai ono pura

ini yanirikki wiyeke wok mabiyeng purik nogo Anotoyegi wazono mei.

⁵ Keya ini Kilisi kiling sawela purikkurau ini kazing kumbekkimekke watabi mabiyengki pangka logo ini mabuwili Anotogi wameikta kozak kissagi langai keya ini mabuwili Anotogi wameikta iwakagi langai.

⁶ Keya purik tonuwago Kilisiyegi langai ngago pura kozak yeiya puwekke wilek kang inguyengko pura kozang weiya kopong.

⁷ Tegi ini mabuwili wok Yemizi tonugubek Yisu Kilisi yogibokki wilik kagowinda kiling yuke koyimoweirktau inirau Anotogo kazing kumbekki yani piyengka kokowa mizi ono.

⁸ Anotogo ini kozang keleyageyara wiziya yenge wok kalik panubekke pulogogi logo wok Yemizi tonugubek Yisu Kilisi yogibokkowekke pugu iniyegi melebek walimiza nelegi.

⁹ Anotogo ini mabuwili iza warara koyagi, purik Anoto pugu kai piyeng mabiyeng ngizi mizi wilibekpek kopong. Pi Anoto teni izabek logo teni keya pigi Marekpek Yisu Kilisi tenigi Yemizibek kiling teni kabengmek wei miziweki wazayiweki.

¹⁰ Mena, ini Yisuyegi ngizi kumuliwili Yemizi tonugubek Yisu Kilisigi yeiktaga ne iniyegi kelegele yei, ini makngezegi tepekké kela yongomo mizi nagani segeya ini mabuwili ei kissagirikki kai keya inugu kumuli piyeng kiling sawiyi piyeng kangka wamenak koyimowi mizi.

¹¹ Nogo ini ne kiling ngizi kumuliwiliyegi poblik kai purik Kolowigi ingembungang nawiligu

neyegi inigi tepekke ngalik kela yongomo mizara yolu kisi legi.

¹² Purik iniyaga nawiligu pelik mei, Ne Pauluyegi kiriwei, mei, keya nawiligu, Ne Apoloyegi kiriwei, mei, keya nawiligu, Ne Pitayegi kiriwei, mei, keya nawiligu, Ne Kilisiyegi kiriwei, mei.

¹³ Logo inugu mizi purik Kilisiwili kolokn-gagone nobiyeng mizi. Yongkambanuwiligu ne, Paulu, inigi wiyeke yengeleileige nili ula ono. Keya ini kaimelawekke ini mabuwili yeik nogoraga kaimela ono.

¹⁴ Nogorau ini nawili kaimela ono yeik yogo Kilisipa keya Kaiyasa kele logo purikki ne An-otoyegi wazono mei.

¹⁵ Tegi iniyaga nakkorau pelik kaiyagi ono, Ne Paulugi yeiktaga kaimela logo ne Pauluyegi kiriweibek, kaiyagi ono.

¹⁶ Ei, yogo Setepana kiling i pugumakkawili nogo kaimela kapura nawilirau ma yeik purik ne keremareke.

¹⁷ Kilisigu ne kaimeliweki wezanelabek ono, kapura ngago wazonora kozak kaiweki logo yombanuwiligi ngago lewege kisi piliktaga ono kapura ngago mamokko iwakagi langai piliktaga, purik Kilisigu yengeleileige ibeng sa puragi kozanda yeik sawiya nelegi.

¹⁸ Keya nogo pilik kai purik peliktikki wiyeke, yaka ngago Kilisigu yengeleileige ibeng sa puragi kemenak ibengki puwiligu kisirik, Ngago pera lelewe ngagora, kisi kapura yongkambanu An-otogo yaliya wazayi puwiligu kisirik, Ngago pera

Anotogi kozanda, kisi.

¹⁹ Purik Kapiya Walektikke wameik pelik kai,
Kangka yemanewili kisi puwiligi sawiyayeng
nogo neneng ngelagi. Keya kangkayengko
kola kisi puwiligi ngagoyeng nogo waliya
yowiyagi, kai. *Isaya 29:14*

²⁰ Tegi kangka yemanewiligu, Teni kangka ye-
mane, kisi purik yeik ulaktikku keya walige-
leyiwiligu, Teni loyengki iwaka, kisi purik yeik
ulaktikku, keya teng peraga ngalik kela yongomo
mizi puwili yeik ulakwiligu, purik yombanu
yeikwiligi iwaka pura yeik ulak purik Anotogi
iwaka purago walimiza legi.

²¹ Purik Anotogi kangka yemanebokko keri-
yarik ngabelakpekkewiligi kangcabokko An-
otoyegi iwakagi langai ono, tegi Anotogo sawi-
yara ngago tonuwago kozak kisi logo nawiligu
lelewe ngagora kisi puragi ngizi kumuli puwili
pugu yaliya wazayagi sawiya.

²² Togo Yudawiliyegirik lelewe ngagora
nobiyeng miza purik puwili pelik kisi legi,
Teni watabi yemane Anotogo keke mizi
nayengko pera wameikta mizi puwekke teni
ngizi kumulagine, kisi legi. Keya Kirikwiliyegi
lelewe ngagora nobiyeng miza purik puwili
yombanuwiligu watabi mabiyyengki soloyeng
kozak yeiweki mizi wilibek kopong.

²³ Kapura teni Kilisigu yengeleileige ibeng sa
puragi langai kozak kisi logo purago Yudawili
sisik miziweki keleyi keya Yuda onowiliyegirik
purik, Lelewe ngago si, kisi.

²⁴ Kapura Yuda keya Yuda ono Anotogo iza
puwiligu pelik kisi, Kilisigu ibeng sa pura An-

otogo kozang keya kangka yemane teni yaliya wazayiweki yawe miza pura, kisi.

²⁵ Purik Anotogi ngago puwiligu lelewe ngagora kisi pura kangka yemane panuwiligraga lewege keya Kilisigi ibenda kozandarau ono nobiyeng mizi pura yombanu mabuwiligi kozandaga kozang panura.

²⁶ Ini ne kiling ngizi kumuli puwili ini Anotogo izagine ini talik koyawili miza purikki kumuli. Iniyaga keremungke onowili watabi kolokngagono kilingwili miza, keya iniyaga keremungke onowili yeikyeng kilingwili miza, keya iniyaga keremungke onowili yombanuwiligu kumuliengko kangka yemaneyeng kilingwili miza.

²⁷ Kapura Anotogo pilik sawiya purik pugu iza puwiliyegi ngabelakpekkewiligu pelik kozak keliwili, Puwili yeik ulakwili, kapura pugu yeik ulakwili iza logo kangka yemane pilik kumuliwili kumuli puwiligieng kokowa kani keleyiweki, keya Anotogo kozang onowili iza logo kozandago kola puwili pilik kumuli puwiligieng kokowa kani keleyiweki.

²⁸ Ngabelakpekkewiligu pakela to meli ma kiyebuk mizi ma yeik ulakwili mizi puwili Anotogo iza logo ngabelakpekkewiligu yemanewili mizi puwili yeik sa wazayiweki.

²⁹ Tegi nakkorau Anotogi wirege ngezebekyegi langai lewege kaiyagi ono.

³⁰ Kapura Anotogo teni Kilisi Yisu kiling sawela wazayagiraga iza orowei wiriya logo Anotogo Kilisi Yisu tenigi kangka yemanebek kelemiya keya Kilisigu mizarikku teni Anotogi wirege pangkawili keya Kilisigu mizarikku teni kaile

nayendau ono wazayawili keya Kilisigi ibendago teni kaileyengka wila wazayawili.

³¹ Tegi Kapiya Walektikke puwiligu ngago lang pobilik miza piyengki kumula,
Lewege kaiyagibok Yemizibokko miza piyengki lewege kaiyagirikki kai, miza. *Seremaya 9:24*

2

¹ Ne ini ne kiling ngizi kumuliwili mabuwiliyegi kayimawekke Anotogi wameik pura kozak kaiyageya wizimowei ne ngago wirangaiyeng kaiya ono keya ne ngago iwakara kilimbokko kailik kaiya ono.

² Nogo pilik miza purik nogo sawiyarik ne ini kiling wiziya puwekke ne Yisu Kilisiyegi keke kumula keya pi tenigi wiyeke yengeleileige ibeng sa purikki.

³ Ne ini kiling wiziyawekkerik ingegere nogoyau kozang ono keya kazimokko leli ula mela,

⁴ keya ne yombanu yeikwiligi kangkabek weiya logo kaiya ono logo ini keriyibene keleyi-weki kapura Kung Walekpekki kozanda ngago nogoraga wiziya logo purikku ngago nogora Anotoyagara miza.

⁵ Purik ini ngizi kumuliweki purik ini Anotogi kozanda keriya kopong keya yombanuwiligi kangkabekki keriya ono kopong.

⁶ Kapura ne keya ne kiling Anotogi wameikta waligeleyi puwiligu wok mabiyeng yongkambanu Anotogi wameiktaga yemane sa puwiliyegi ngago iwakara kilindagi kozak yei mizi. Kapura tonuwa ngago iwakara kiling pura

ngabelakpekke yolu puwiliyaga ma yombanu
pewekke ngai yolu logo kozang puwiligira yeikki
puwiliyaga weiya ono.

⁷ Ngago iwakara kiling tonugu kozak kisi pura
Anotogo iwakara kiling sawiya pura logo purago
teni Anotogi yereng ngaiwaktik kilindaga iza
orowei kunagi. Anotogo pilik sawiya pura ulo-
gorik liwik warara wizagoma, pugu ngabelakpek
keremizagine were tenigi keremizara kele ka-
pura.

⁸ Keya ngabelakke ngai puwiligi tepekka
nakkorau Anotogi sawiya pura iwaka ono.
Tamizeige puwili iwaka kesak puwiligu Yemizi
tonugubek ngaiwaktik kilimbok yengeleileige uli
kak ono.

⁹ Puwiligu lusuwei mizi pura Kapiya Walek-
tikku pobilik kai purikki kiriwei,

Nakkorau keriyi ma kerewiya ono ma nakko-
rau lewagelagi miza ono piyeng Anotogo
piyegi keli puwiligi kangkere miza wiya,
kai.

Isaya 64:4

¹⁰ Kapura Anotogo teniyegi piyeng kimeike
kawela wiya purik Anotogo teniyegi kozak yei-
weki Kung pugubek wezamela. Keya Kung
pugubek watabi mabiyengki iwaka purik Kung
pugubek Anotogi yengezege liwik panu piyeng
mabiyengki iwaka.

¹¹ Yombanu nak nakko kumula piyeng iwaka
ono kapura kung ngezebekkibokko kele pigi
yungke piyeng iwaka. Kazing mabilikmekke
yombanuwili Anotogo kumulayeng lusuwei ka-

pura Anotogi Kung Walekpokko kele Anotogi kumulayeng iwaka.

¹² Anotogo teni kung ngabelakpekkabek yana ono kapura Anotogi Kung Walek pugubek teni yana logo pugu watabi yeik yana piyengki teni iwakaweki.

¹³ Keya yombanu yeikwiligu waligeleyayengki kiriwei teni watabi yeik yana piyengki kozak kisi ono kapura Anotogi Kung Walekpokko waligeleyayengko teni kisi keya Kung Walekpokko teni watabi ngizi kumbekki yaniyengki teni kisi.

¹⁴ Keya yombanu Anotogi Kung Walekpektau onobok Anotogi Kung Walekpokko wameik kai piyengki ei mizagi ono, purik pi, Pura lelewe ngagora, mizi wilibek keya pi wameikta lusuwei, purik Kung Walekpekki wameikta kimeike iwakagi purik piyegi Anotogi Kung Walekpek yolu purik kele.

¹⁵ Yombanu Anotogi Kung Walekpek kiling puwili watabi mabiyengki ngizirikki iwakagi kapura yombanu Anotogi Kung Walekpek kiling onowili yombanu Anotogi Kung Walekpek kiling puwiligu mizi piyengki iwaka ono.

¹⁶ Ngago peyeng wameik purik teni iwaka, purik piyeng Kapiya Walektikke lende miza, Nakkorau Yemizibokko kumula piyeng iwaka ono. Nakkorau Yemizibek ngago managi ono, miza. *Isaya 40:13*

Kapura teni Kilisigu kumula piyeng kilingwili.

3

¹ Keya ini ne kiling ngizi kumuliwili ne ini kiling wiziyawekkerik nogo yombanu kumbekki

langai yemane sa puwiliyegi kozak yei pilik nogo iniyegi kozak yeiyageya wiziyagi langai ono, purik watabi Kilisigu waligeleyi piyengkirik ini mandik songono yebili ni wezawili mizi legi, logo nogo yongkambanu korik puwiliyengko keli piyengki kiriwei mizi puwiliyegi ngago yei pilik ini mabuwiliyegi ngago yeiya.

² Watabi nogo iniyegi kozak yeiya piyeng mandik songonowiligu yebili ni pilik. Piyeng ngeragi kozang piyeng kelik ono, purik ini pilik piyeng weiyagirikki kangkere miza ono kopong, keya ini ngoluk kangkere miza ono.

³ Ini yolu purik ngoluk yongkambanu korik inuguyengko keliyengko ngaiwili miza koyinda, purik ini kazing nakko miziyengki ma watabi nakkiyengki yagolok kopong sisik mizi pumokko yolu keya ngalik kela yongomo mizi wilibek. Tegi korik inuguyengko keliyengko iniyegi ngai purik ne iwaka logo ini yombanu ngabelakpekkewiligu yolu pilik yolu.

⁴ Logo pilikta inigi tepekka nawiligu pobilik kisi puwekke walimizi, Teni Pauluyegi kiriwei-wili, keya nawiligu pelik kisi, Teni Apoloyegi kiriweiwili, kisi. Tegi ini yombanu ngabelakpekkewiligu mizilik mizi purik nogo iwaka.

⁵ Togo ini nangki Apolo keya neyegi wiyeke ngalik kela yongomo mizi? Te yeik Anotoyegi yawe miziyau kani keya Yemizibokko teyegi yawe miziweki yanara te nakkorau mizi keya nakkorau mizi miza kopong ini Kilisiyegi ngizi kumula.

⁶ Keya yombanuwiligu ngeragi ngeriyi pilik ne Anotogi ngagora kozak kaiya, pulaga watabi

ngeriya piyengki yombanuwiligu kalika kaimeli pilik Apologo Anotogi yawera weiya logo mizi kuna kapura wok mabiyeng Anotogo ngago pugura yemane sibene kelemi.

⁷ Tegi yombanu ngagora ngeriyi puwili lewege ono keya yombanu Anotogi yawera kaimeli puwili lewege onowiligu kapura Anoto ngagora yemane sibene kelemebok kele lewegebokko.

⁸ Yombanu Anotogi ngagora ngeriyi keya yombanu Anotogi yawera kaimeli puwili watabi menalikyengki yawe mizi yagenda logo nak nak pugu miza piyengki pangka pangka Anotogo kanga managi.

⁹ Te, waligeleyi inuguyau Anoto kiling yawe mizageya koyimowei yawe pugura mizi keya ini yawe yemane Anotogo yawe mizageya nalei kelik keya ini i yemane Anotogo ngizi namak kelik.

¹⁰ Ne inigi tepekke Anotogi yawera solo miza-wekkerik ne yombanu i ngizi nak kelik logo Anotogi wazono pugu ne nanarago iwaka panu miza logo imakki king panuyeng nogo wiya. Logo nawili nogo miza puraga weiya logo mawiyarekka mizi yagonenda. Kapura mabuwili weik king panu piyengki ngalege keriya koyimowei waberek ngizi kunagirikki kai.

¹¹ Purik king panu yaka wiya piyeng Yisu Kilisibek logo nakkorau mawinda king panu nak wiyagi ono.

¹²⁻¹³ Nogo iniyegi pelik yei, yombanu Anotogi yawera miziwili imak ngiziwili kelikwiligu logo king panu piyengki ngalege Anotogi imak ngizi.

Logo yawe puwiligiragi ngizirik wok Anotogo yombanu ngagozak keleyagibokko walimizagi. Keya wokpokko yezi yang keleyagiziktau putagi logo yombanuwiligu miza piyeng yezizikku yang keleyagi logo ngizirik walimizagi. Nogo ngago saweliweira kozak yeiweki. Tamizeige yombanu imak ngiziweki mizibek watabi pobilityeng, kolityeng, ma siliba, ma king lewege panuyeng weiya logo imak ngizi purik mabura yezizikku i pugumak waliyagi ono kapura tamizeige imak ngizibek watabi pobilityeng yengelei ma kuzingikyeng ma yengelei lekyeng weiya logo imak ngizi purik mabura yezizikku i pugumak waliyagi.

¹⁴ Kazing mabilikmekke tamizeige nakko yawe Anotoyegi mizi kambelayeng Anotogi yezi yang keleyagizikku waliyi ono purik mabura Anotogo pi kanga nara managi.

¹⁵ Tamizeige yezizikku yawe Anotoyegi mizi kambelayeng waliyi purik pirau waliyi ono kapura Anotogo pi kangara managi ono. Pi ngezebek kele paka ngalege wik wizagomagira weiyagi kapura pi yezizikku ngori kak panu.

¹⁶ Pelik purikki keremareke mizi nagani, ini mabuwili Anotogi i walekmak kelikwili, purik ini mabuwiligi yungke Anotogi Kung Walekpekk yolu.

¹⁷ Tamizeige nakko Anotogi i walek pumak kaile kaile miza meli purik Anotogo pilikpok kaile kaile kelemiya melagi, purik Anotogi imak walekmak kopong keya ini makngeze puwili i walek pugumak.

18 Pobilik puragi kokowa nangezi mizi nagani, tamizeige inigi tepekka nak pobilik kumuli, Watabi ngabelakpekkiyengki langairik ne kangka yemanebek kilimbek, mizi mabura pigi pilik kumuli pura wezamelagibokko logo pulaga pi watabi paka ngalegeyengka kangka yemane weiyagibokko. Pulaga piyegi langai yombanu Anotogi Kung Walekpek kiling ono puwiliwu pelik meiyagi, Pi lelewebek, meiyagi kapura Anotogi wiregerik pi kangka yemanebek kilimbek.

19 Purik Anotogo pobilik piyeng yombanu yeik ngezewiliyegi, Kangka yemanewili, mizi puwiliyegi Anotogo puwili lelewewili kai. Purik Kapiya Walektikku pobilik kai pelik, Anotogo Yombanu kangka yemaneyeng kiling puwiliwu watabi mizi piyengko ngezewili neneng ngelibene keleyi, kai. *Yop 5:13*

20 Keya Kapiya Walektikke ngago lang narikkraru pobilik kai, Yombanuwiligi kangkayengko kumuli piyeng yeik ulak purikki Yemizibokko iwaka. *Ingi Sam 94:11*

21 Tegi yombanu inigi ngai keremiza puwiliwu mizi piyengki lewege kisi nagani, Watabi piyeng mabiyyeng Anotogo weik ini yana.

22 Ne, Paulu keya Apolo keya Pitara Anotogo iniyegi saweliweki yana. Keya ngabelakpekke piyendau keya wik yolu purarau keya ibengki purarau iniyegi saweliweki iniyegi yawe mizi, keya mabek lewagela wali piyeng keya wangki lewagelagi piyeng mabiyyeng inuguyeng.

23 Keya ini Kilisigi yongkambanuwili keya Kilisi Anotogibek.

4

¹ Togo te Kilisiyegi yawe mizi keya Anotogi ngago liwik wameik puragi ngaiyau purikki ini teyegi langai iwakagirikki kai.

² Keya ngaiwili yombanu mabiyengki waberek ngai koyimowei ngaibokko miziweki kaiya piyeng mizi wilibekwili purik ini iwaka.

³ Ini ma nawiligu ne watabiyengki pangka ngai wiziya ma yeik mizarikki pakeli purikki ne yangeze ono, purik yombanuwiligu kumuli piyengko ne pangka ngai wiziya ma yeik miza purik kisagi ono. Ne makn gezegorau ne makn gezeyegi kaiyagi ono.

⁴ Iniyegi ne ngagora kozak yeiyawekke nogo kokowa nayeng miza ono ma talik miza purik kangka nogobekkarau kai ono, kapura purikku kai purik nerau kokowa nayeng miza ono kai yagenda ono. Yemizibokko neyegi ne talikpek mizi yagenda.

⁵ Tegi Yemizibek waze yo ono wizigeya ngezan-gai yombanuwiliyegi pok pilikpek keya pek pilikpek mizi wak. Pugu yombanuwiligi wilek kangiengki yungke liwik wiziya piyeng kawela wiyagi keya ya puwiligiengke miziweki kumula yolu piyendau. Pulaga puwekkerik Anotogo nak nak pugu miza piyengki wazono mei kai kunagi.

⁶ Mena ini ne kiling ngizi kumuli puwili inigi wiyeke ne keya Apoloyegi langai yang miza logo teyaga pobilik kai puragi solorik ini iwakaweki, Kapiya Walektikke lende miza piyengki kiriwei mizi. Pulaga ini Anotogi waligeleyiwiliyaga nakyegi lewege kisi keya nakyegi kiyebuk nelegi.

7 Ini taliktikki wiyeke lewegewili mizi? Nakkorau iniyegi, Ini lewege keya nawili kulengke, kaiya ono. Watabi inigi piyeng mabiyeng Anotogo yanayeng logo Anotogo piyeng mabiyeng yana wizigeya nangki ini ngereke pelik kisi, Teni makngezewiligu peyeng miza.

8 Ini pelik kumuli wilibek, Teni Korinti yongkambanuwili weik Anotogo watabi yani piyengka keremungke weiya. Teni kazing kumbekki lewengke mawinda nayengkiraу kelagi ono. Keya aposolowiligu teniyegi waligeleyi puriktau ono teni weik Anotogo yereng ngai puraga King Ngai wezawili yolu. Tamizeige ini Anotogi wirege King Ngai wezawili yolu kesak purikki ne wilikki, purik tamizeige ini king ngai purik teni aposolowili wilikki logo ini kiling ngai koyagi.

⁹ Kapura nogo kumularik Anotogo teni aposolowili tung kulengke panurik yana. Purik teni yombanu nawiligu mele yowa logo pelik yeiya puwili kelikwili, Tonugu ini ibeng sa wazayagi. Teni yombanu angela pakangalegewili keya yombanu ngabelakpekkewiligu mawiyarek pakela yolu keya songomeiya yani puwili kelikwili.

¹⁰ Purik yongkambanuwiligu teniyegi langai pelik kisi, Ini lelewewili kisi purik teni Kilisiyegi langai kozak kisi legi. Kapura ini ini makngezeyegi langai pelik kumuli, Teni kangka yemane purik teni Kilisigiwili kopong, mizi. Yongkambanuwiligu teniyegi langai pelik kisi, Ini kozang ono. Kapura ini ini makngezeyegi langai kumuli, Teni kozang, mizi. Yongkambanuwili

tonuwayegi kumbak kapura yeik inuwagiyeng yongolok mei.

¹¹ Teni Kilisiyegi langai kozak kisageya koyarik kang kolokngagono yagasi mizi keya kai wikki ibeng sa. Kang nayeng wakiyagiyengki yeik koya. Yongkambanuwiligu teni yelawiyi keya miza. Tenigi yereng ngizi nararau ono purik teni wei kang keya mizi wilibek logo perik teni ngoluk mabilik mizageya koyinda.

¹² Teni yawe kozang miza logo korik teni makngezegiyengki ngaiweki. Yongkambanuwili tonuwayegi kaile kisiwekkerik teni puwiliyegi saweli. Puwiligu teni ngangang keleyi keya kuneng yani purik tonuwa pilik piyeng yelakkelek wagelageyara ngagoluk yolu.

¹³ Puwiligu tonuwayegi ngago kaile kisi puwekkerik tonuwago puwiliyegi ngago wazonoyeng kanga yei. Ngabelakpekkewiligu teniyegi langai kumularik teni sobozoboyeng kelik keya teni yeik ulaktikyeng, mizi logo weik pilik kumulageya koyinda.

¹⁴ Ne peyeng lende mizi perik iniyegi pakela to meliweki ono kapura ini nogo keli negi yango keya marekngangwili kelik nobiyeng miza puwiliyegi waberek panu yeiweki.

¹⁵ Tamizeige iniyegi waligeleyi kolokngagono panugu Kilisiyegi langai waligeleyi puriktau, ne wamenak kele inigi mango wezabek, purik ne Anotogi ngago wazonora kozak yeiyawekke ini solo Yisu Kilisiyegi ngizi kumula kopong.

¹⁶ Tegi ne iniyegi kelegele yei logo ini nogo mizayengki yang kiriwei miziweki.

17 Piliktikki wiyeke ne Timoti iniyegi wezameli puloge. Pi negi marekpek nobiyeng mizabek logo nogo kelibek, purik nogo piyegi Yisuyegi langai kozak meiya logo pi Yemizibekyegi ngizi kumula legi. Keya Timoti Yemizibekyegi ngizi panu kiriwei mizageyabokko. Keya ne Kilisiyegi sawelara wizimowei Kilisigi kazing wikmekke yolu keya nogo kongkirigesen Yisuyegi ngizi kumuli nalaga nalege wawere uli mizi puwiliyegi waligeleyi puragi pugu kozak kai penangai.

18 Iniyaga nawili lewege kisa meli logo pelik kisi, Paulu teniyegi lewagirikki kazi, kisi.

19 Kapura ne nguk namizi iniyegi keriyiweki lewagi tamizeige Yemizibokko keli purik logo lewege puwili tawili miza purik ne makn gezego keriyiweki keya puwili yeik ngago yeiktikyengko kisiwili ma wameik Anotogi kozanda warawili miza purikki keriyiweki.

20 Anotogo yongkambanu puguwiligi yungke ngai pura yeik ngago yeiktikku ono pura Anotogi kozandagi ngaige yolu pura.

21 Tegi ne lewawekke inugu keliyengki kumuli. Ne iniyegi wizalebek kiling lewagi ma ne iniyegi ya kuzigera keya kelira kiling lewagi? Legi ini makn gezee pangka pangka mizi logo ne iniyegi kelira kiling lewaweki.

5

1 Ini tepekke pulogo lewagelageya piyengki langai mamok iniyegi kozak keli kani. Inigi tepekka nawili kazing kaile yongkambu mizimokko mizi kani. Logo purik korowali panu logo ngizi kumuli ono puwiligurau mizi ono.

Inigi ngizi kumuli wawere ula puwiligi tepekka yombanu nak pigi mangobekki yongokpumele weiya logo yolu kani.

² Tegi ini nangki lewegewili mizi? Ini ingkisi kakwili kani. Pulagarik yombanu yaka pilik mizabok inigi tepekka kang wezameli kakpek kani.

³ Neyegirik korikwekkerik ne iniyaga koweige yolu kele kapura kung nogobek ini kiling pulogo yolu. Keya Yemizi tonugubek Yisugi kozandago mizagewiyege ne pulogo ono kapura pura mizabokyegi weik talik kelemiyagi miza purikki nogo kumula.

⁴ Purik ini Yisu Kilisi Yemizi tonugubekki yeiktaga wawere uli puwekke kung nogobek ini kiling wiziyagi keya Yemizi tonugubek Yisugi kozandarau ini kiling wiziyagi logo puwekke

⁵ yombanubok Sadangyegi miza managirikki kai logo Sadangko korik puguwek neneng ngela wizigeya wok Yemizibek yogibokko kung pugubek yaliya wazamiweki.

⁶ Inugu ini lewege mizi purik pangka ono. Ngeragi Yis meirikku mizagewiyege iwing palewarik yemane si pilik korowaliyeng inigi tepekke yemane sagi tamizeige korowali pilik piyeng wizi pani mizi purikki kumuli.

⁷ Ini yaliya wazayagine were inugu kaile miza logo yis wezarik yemane si kang piyeng wezamelizo logo ini palewa yisriktau ono purik kelikweki. Purik ini wameik pangka panu keya purik Kilisi liyeng memeng Pasobaragi pumok kelik pok tenigi wiyeke ibeng sa legi logo kaile

tonuguyeng tumuliweki.

⁸ Tenigi Kilisiyegi sawela yolu pura ngeragi yemane miza nira kelik logo teni korowali kaile tonugu nalangai nalangai mizi piyeng wiyiweki mabilik Yudawiligu Pasobara nawekke perekyengke yisyeng wiya mabilik. Logo tenigi yolu puraga teni ngizi miziweki keya wameik kisiweki.

⁹ Nogo kapiya ulogo miza purikke ne pelik kaiya, Yombanu kazing kaile yongkambu mizimokko mizi puwili kiling kabengmek mizi nagani, kaiya.

¹⁰ Nogo kai purik ngizi kumuli ono yongkambu mizi puwili ma watabi nakki piyengki ngora keli puwili logo king menalege yawe naraga wawiya piyengka ngowi puwili ma anoto ikuyogorikwiligi kungyengki inge laliyi keya ngago yei mizi puwiliyegi kai ono. Pilik puwekkerik ini ngabelakpek wiyagi.

¹¹ Kapura nogo iniyegi pelik kai yagenda, pobilik kaibok kiling kabengmek mizi nagani, Ne ini kiling Kilisiyegi ngizi kumulibek kai, kapura tamizeige pi yongkambu mizi ma watabi nayengki ngora keli ma anoto ikuyogorikwiligi kungyengki inge laliyi keya ngago yei mizi ma yombanuwiliyegi ngago kaile yei ma kai nameli kang keya mizi ma ngowi mizi purik, pilikpok kiling kabengmek mizi nagani. Pilik puwili kiling menalege ngeragi ni nagani.

¹² Yaka ngizi kumuli onowiliyegi pi talikpek keya mizi pura watabi nogoyeng ono. Kapura ini wawere ula puwekke Kilisiyegi ngizi kumuli puwiliyegi pi talikpek keya mizi pura kele watabi

inuguyeng.

¹³ Anotogo ngizi kumuli ono puwiliyegi pi talikpek keya mizi. Kapiya Walektikke pelik kai purikki kumula, Inigi tepekka korowalibok kang wezameli.

6

¹ Ni Yisuyegi ngizi kumuli nakyegi ngago narawekkerik talik miza logo ni kazi namizi wizimowei kele ngereke, panga loraga, kuna logo Yisuyegi ngizi kumuliwili yaliyaga tak pangka kai mizagirikka ngereke ngizi kumuli onowiligu ngagozak yaligira kebangkeliweki kunagi.

² Pobilik purikki kumulagirikki kai, kalike purik Yisugi puwiligu ngabelakpekkewiligi ngagozakta kerewiyagi legi nangki watabi marek songono ngabelakpekkke pilik piyeng ini ini makngezegi tepekke kozak kelagi langai ono.

³ Teni ngizi kumuliwili kalike angelawiligi ngagozakta kerewiyagiwili purikki kumulizo. Legi inigi ngabelakpekkke pelege kuneng pilik piyeng ini pangka kozak keli keya mizagi langai-wili.

⁴ Tegi ini kuneng pilikyeng kilingwekke nangki Yisuyegi ngizi kumuliwili ngizi kumuli onowili mizi puwiliyegi ngagozakyeng puwiligu kerewiyiweki kang.

⁵ Ini pilik mizi purikki kendek ono. Ini ngizi kumuliwili tepekke yombanu kangka yemane yaka kunengyeng kilingwekke ngago kerewiyagi nawilirau koyinda.

6 Kapura pilik purik segeya ini ngizi kumuliwili tepekka nawili ngagozaktaga taberek mei logo ini ngizi kumuliwili tepekka nawiliyegi mele yowi nangaiweki pulaga ngizi kumuli onowiligu kuneng puwilifyengki kerewiyi.

7 Wameik yaka ini makngezegi tepekke nakko nak ngagozaktaga miza orowei kang purikku walimizi purik inuwagi wawere ula purikke kokowa narik wizinda. Nangki nakko kaile kaile mizi mabura miza meli peli pani mizara ngai yuke yolu ono? Keya nangki iniyaga ngowei peli pani mizi ono?

8 Nawiligu iniyegi kokowa mizagi purikki ini wilik ono segeya ini makngezegi nawiliyaga ngowei mizi keya kokowa mizi logo ini kiling ngizi kumuliwiliyegi ini pilik mizi.

9 Yongkambanu korowali mizi puwilirau yereng Anotogo ngaigi puragi kangki ono purikki kumulagirikki kai. Nawiligu ini ikuyogorik keleyi pani mizi nagani, purik yongkambanu pilik puwili kazing kaile yongkambu mizimekke mizi puwili keya anoto ikuyogorikwiligi kungyengki inge laliyi keya ngago yei mizi puwili keya nak ma namelegi kerekpubek ma yongokpumele kiling iwek kola mologabok ma kazing yombu neyau kazing yongkambu mizimekke mizi puwili,

10 keya ngowei puwili keya nakki piyengki ngora keli mizi puwili keya kai nameli keya mizi puwili keya yongkambanuwiliyegi ngago kaile yei mizi puwili keya king menalege yawe naraga wawiya piyeng ngowei puwilirau Anotogo yereng ngaigi puraga kiliya yabelagi ono.

11 Inigi tepekke nawili koka pilikyeng miziwili kapura inigi Kilisiyegi sawela purikku keya Anotogi Kung Walekpokko kaile inuguyeng kaigesawili keya ini Anotogi yongkambanu kaile nayendau onowili keya Anoto kiling pangka wazayagiwili.

12 Ini pelik kisi wilibek, Anotogo mizi nagani kaiya ono piyeng mabiyeng ne mizagi logo nogo pilik mizi purik pangkarikku, kisi. Ei, kapura watabi nayeng teniyegi saweli ono yengko. Nogo pelik kai, Ne watabi nangaiyeng miza piyeng mizagirikki pangkara nana kapura ne mizagirikki pangkara nana puriktau ne kiyebukki tamizeige nogo kumularik piyengko ne kozang kebangkela wizigeya ne wila melagi keliweki pangka wila melagi ono mabura.

13 Keya ini pelik kisi wilibek, Ngeragiyeng ya tonuguyengkiyeng keya ya tonuguyeng ngeragiyengkiyeng, kisi. Ei, kapura pilik mizi kanda purik Anotogo ya tonuguyeng keya ngeragiyendau yeik sa wazamiyagi legi yawe ngeragi ni pura yemane nara mizi nagani. Korik tonuguyeng kazing kaile yongkambu mizi pumokkowekeyeng ono kani, segeya korik tonuguyeng Yemizibekyegi yawe mizagiyeng keya korik tonuguyeng Yemizibek ngezebokko pangka sagiyeng.

14 Anotogi kozandago Yemizibek ibendaga ngereke wil yangalekta wazamiya keya pugu mabilik kozang pugurago teni ibengwili wil yangalekta wazayagi.

¹⁵ Keya korik inuguyeng Kilisigiyeng purikki keremareke mizi nagani, tegi korik tenigi Kilisigi puwek weiya logo yongok kazingke namele kiling sawelagi? A'a', piliktau ono.

¹⁶ Keya kazing yongkambu mizimekke yombanu yongok kazingke namele kiling korik puguwek sawelabok weik yongok kazingke pumolo kiling korik wamenawek purikki keremareke mizi nagani. Purik Kapiya Walektikku kimeike pelik kai, Piyau weik wamenakweki, kai.

¹⁷ Kapura yongkambanu Yemizibek kiling saweli puwili weik pi kiling kazing kumbekki lewengke wamenakwili.

¹⁸ Piliktikki wiyeke ini kazing kaile yongkambu mizimokka kazi kunagirikki ne kai yagenda. Kaile mabiyengko wilek kang nugubek kaile kaile kelemiya meli kapura kazing yongkambu mizi pumokko wilek kang nugubek keya korik ni makngezegiwetau kaile kaile kelemiya meli.

¹⁹ Keya korik inuguyeng Kung Walek Anotogo ini yanabokki i walekyeng purikki keremareke mizi nagani. Korik inuguyeng inuguyeng ono kani.

²⁰ Anotogo ini watabi yemane panuyengko weiya. Tegi korik inigi puwek mabuwekkko Anotogi yeikta yongolok mei purik korikwek puguwek legi.

7

¹ Ne weik kapiya inugu ulogo miza nana purikke lende miza piyengki ngago kangayeng miziweki. Tamizeige Yemizibekki wiyeke ini

yombu keke yoluweki keli logo yongok namele kilindau iwek kolagi ono mabura pura wazono.

² Kapura ini kazing kailemekke miza nelegi purik kolokngagono yongok nawili kiling iwek koli logo kazing kaile yongkambu mizimekke mizi legi ini yombanuwili nak nak yongok ngezebekkimele wei keya ini yongokwili namele yombu ngezemelegibek wei mizi.

³ Keya yongokpanu namelegi kerekpubek kazing weiyawiligu yongkambu mizimokkorik korik puguwek yongokmeleyaga kazi warara wiziyagi ono keya yongokmelerau mabilik yombubekyaga korik puguwek kazi warara wiziyagi ono.

⁴ Yombanu nakki yongokpumelegi korik puwek ngezemelegiwek ono, puwektau yombubekkiwekko keya kazing mabilikmekke yongok namelegi kerekpubekki korik puwek ngezebekkiwek ono, puwektau yongokmelegiwekko.

⁵ Yombanu nak yali yongokpu kazing yongkambu mizi pumok wiya wazami nagani. Piyaugu kazing pumok wiya wazamiyagirik tamizeige piyau mabiyaugu pelik kisa logo ei miza purik, Towa tek narik wiya wazamiya logo koyagi logo towa watabi nayengki waberek miziweki. Kalike korik piyaugiyau ngereke menalege saweli pani logo Sadangko piyau kangka kaile yani onoweki purik piyaugurau korik piyaugiyengka keli piyengki pangka ngaigi ono legi.

⁶ Ne ini yongkambu weizo kai ono kapura weiweki mizi puwiliyegi ne pangka kai yagenda.

7 Eiye, yongkambu mabuwili nogo yeik yolu pilik yongkambu wei ono yeik yolugi pe, kapura nak nak Anotogo kozang nalik manabek kiling koyinda. Anoto nawiliyegi yongok namele ma yombu nak mana keya Anotogo nawiliyegi yongok namele ma yombu nak mana ono.

8 Ne weik yongkambu weiya onowili keya yongok komatewiliyegi pelik yei, Nogo yeik keke yolu pilik puwili yolu purik puwiliyegi wazono.

9 Kapura tamizeige korik puwiligiengko keli piyengki puwili ngaigi langai ono mabura puwili yongkambu weiyagiwiligu, purik korik puwiligiengka keliyengko puwili wok mabiyeng ngorageya purik segeya yongkambu wei purik pangka legi.

10 Ne ngago pera yongkambu weiya puwili gu miziweki kozang yei kapura nogo keke kai ono Yemizibokkorau pelik kozang kai, Yongokpanu namelerau pigi kerekpubek wezami kangki ono.

11 Tamizeige pi pilik mizi mabura pi ngereke yombu nak weiyagi ono kapura kerekpu kiling ya wamenara koyimowi ngereke menalege yolugi purik kele. Keya yombu nakko yongok pugumele wezamelagi ono.

12 Keya Yemizibokkorau ono ne makn gezego kele yongkambanu nawiliyegi yeirik pelik, Tamizeige yombu Kilisiyegi ngizi kumuli nakki yongokpumele Kilisiyegi ngizi kumuli onomele logo tamizeige pi keya pigi kerekpubek menalege yolu purikki pi wilik mabura pi pigi yongokpumele wezameli nagani.

13 Tamizeige yongok Kilisiyegi ngizi kumuli namelegi kerekpubek Kilisiyegi ngizi kumuli onobek logo pi keya pigi yongokpumele menalege yolu purikki pi wilik mabura pi pigi kerekpubek wezameli nagani.

14 Purik yombu Kilisiyegi ngizi kumuli onobok pigi yongokpu Kilisiyegi ngizi kumuli pumolo kiling Anotogo piyauyegi saweliragi yungke wilik kagowing yolu, keya yongok Kilisiyegi ngizi kumuli onomolo pigi kerekpu Kilisiyegi ngizi kumulibok kiling Anotogo piyauyegi saweliragi yungke wilik kagowing yolu kopong. Tamizeige pilik ono mabura piyaugi yango keya marekn-gangwili Kilisiyegi ngizi kumuli ono koyagi. Kapura pilik legi piyaugi yango keya marekngang-wilirau Anotogo morokyegi saweliragi yungke wilik kagowing yolugi logo Kilisiyegi ngizi kumulagi langai.

15 Kapura tamizeige yongkambu Kilisiyegi ngizi kumuli ono namele keya nakko pelik kaiyagi keli purik, Ne negi kerekpu Kilisiyegi ngizi kumulibek ma ne negi yongokpu Kilisiyegi ngizi kumulimele wezamelagi, kaiyagi keli purik mabura pilik mizi pani. Pilik piyengki purik mabura yombu ma yongok Kilisiyegi ngizi kumuli mologabok pilik mologabokyegi wizei meiyagi ono purik Anotogo kelirik pigi yango keya marekngangwili kazing kuzigeragamekke menalege yolugi purikki keli legi.

16 Purik yongokpanumele tamizeige pigi kerekpubek yolu purik pi kaileyengka yaliya wazamiyagi ma yeikki miza purik pi lusuwei. Keya yombanubek tamizeige pigi yongokpumele

yolu purik pi kaileyengka yaliya wazamiyagi ma yeikki miza purik pi lusuweigi legi.

¹⁷ Kapura nak nak Anotogo kozang manabokki pangka pangka yolu keya Anotogo iza-wekke koya mabilik koyagiwili. Pera nogo kongkirigesen Yisuyegi ngizi kumuli wawere uli mizi puwili mabuwiliyegi kozak yei mizira.

¹⁸ Pelik, tamizeige yombanu nak Anotogo mizawekke weik ulogo puwiligu yombu korik-wekki korik ngalegewek ngelabek mabura mak, Ne Yudabek, kai purik wameliweki mizi nagani. Keya tamizeige yombanu nak Anotogo mizagine were ngoluk yombu korikwekki korik ngalegewek puwiligu ngela onobek mabura puwiligu pi ngelagirikki mizi nagani.

¹⁹ Purik, yemane panurik Anotogo ngago mizi-weki kaiya piyeng kebangkelara yolu purik. Yaka yombu korikwekki korik ngalegewek ngela ma ngela ono miza purik yeiktikku.

²⁰ Yongkambanu mamok Anotogo puwili iza-gine were koya mabilik koyiweki.

²¹ Ni Anotogo nizawekkerik ni yombanu ngai nakko kingyengki ngane weiya wizigeya piyegi yeik yawe mizageya ma? Mabura purikki ni kuneng nanibene kelemi wak kapura ni wok nakka yombanu yeikpek keleni mabura weik yeik kune.

²² Purik yombanu ngai nakko weiya logo were pilik wiziyawekke Anotogo mizabok Yemizibekki yombanu weik kaileyengka wila wazamiyabek, keya kazing mabilikmekke were yeik wiziyawekke Anotogo mizabok weik Kilisigi yombanu weiya logo yeik piyegi yawe mizibek.

23 Anotogo watabi yemane panuyengki ngane ini weiya tegi yombanu yeikwiligu ini weiyawili miza yolu wak.

24 Tegi ini ne kiling ngizi kumuli puwili teni Anotoyegi mereke yoluweki keya Anotogo teni izawekke tonugu yawe mizageya koya piyeng mizageya koyiweki.

25 Ne weik inugu mabilik nara nguk neiya puragi kangayeng yeiweki. Yongkambu keke ngoluk yongkambu wei nangai puwiliyegirik talikki? Neyegirau Yemizibokko ngago inugu miziweki neiya nara ono kapura nogo kumulayeng ne kozak yeiyagi. Nogo kai piyengki ini ngizi kumuli purik pangka, purik Yemizibokko neyegi yalek miza legi nogo kai piyeng wameik purik ini iwakagirikki kai.

26 Nogo kumularik ngabelakpekké kuneng mabek yolu peyengki wiyeke legi ini yongkambu wei ono pilik yolu purik wazono.

27 Tamizeige ni ulogo yongok weiya ma yombu weiya mabura piliktikki wiyeke yombu nugubek ma yongok nugumele wezameli nagani. Kapura tamizeige ni yongok wei ma yombu weiya ono mabura teng peraga nguk namizi yongkambu weiyagirikki mizi nagani.

28 Kapura ini yombuwili teng peraga mabilikka yongok weiweki mizi mabura purik pangka. Keya yongok keke namele teng peliktaga yombu wei purik kaile ono. Kapura yongkambanu wei puraga kuneng nayendau wiriyagi logo ini piyengko wiregawerege yelagi purikki ne kiye-buk.

29 Ini ne kiling ngizi kumuli puwili nogo kai purik Anotogo piyegi yawe miziweki teng yana pura ngerewalektikki ne kai yagenda. Perikka mabuwili Anotogo keliyeng were wiyi keya ngezewiligu keliyeng kalike wiyiweki keya ini yombu yongok weiya puwili yongok inuguwiligu inigi kang Anotoyegi yawe mizagi purik waliya nagani. Kang purik yeik tiya wizi pani.

30 Ingkeya ngabik mizira ma wilik kagowinda ma watabi wawiyi purago kang Anotoyegi yawe mizagi purik waliya nagani.

31 Yombanu ngabelakpekki watabiyengki wok mabiyeng mereke yolu mizibok watabi piyengko piyegi ngai nagani segeya pi Anotoyegi yawe mizagibokko, purik ngabelakpek weik yeikkieweki mereke.

32 Inugu mizi piyeng mabiyengke ini kumula meli nariktau ono purikki ne keli. Yongok weiya onobok Yemizibekki yawera mizi keya Yemizibek kang tamekke wilik kagowing kelemiyagi miza purikki kumuli penangai.

33 Kapura yongok weiyabokkorau pilik mizagi ono, purik pi pigi yongokpumele talik wilik kagowing kelemiyagi miza purikki kumuli penangai.

34 Pugu keliyeng sanga miza. Kazing mabilikmekke yombu wei pumolorau. Yombu weiya ono pumolo kang tamekke korik puguwek keya wilek kang pugubokko Yemizibekki yawera mizagi miza legi mizi. Kapura yombu weiyamele i keya yawe keya piyeng yombubek wilik kagowing kelemiyagiyengki kumuli.

35 Ne iniyegi sawelagirikki wiyeke ne pilik

kai. Ne ini waliwei keleyi ono. Segeya ini pangka piyeng mizi keya wilek kang inuguyeng mabiyeng Yemizibekyegi yawe miziweki tiya managi purikki ne keli.

³⁶ Tamizeige yombanu nakko kumularik yongok keke pugu weiweki sawiyamele yongok kerek siweki mizi kang keya keli yemané pumoloyegi pura kusa wiyagi langai ono legi pugu kumulirik piyau weiyagi mabura pilik mizi pani. Yongkambanu wei purik kaile ono.

³⁷ Kapura yombanu ngezebokko kumula logo piyegirau kuneng keli ono keya keli pugurago ulumowei kelemi onobok logo yongok weiyagi ono kaibok Yemizibekyegi yawe mizagirikki wiyeke wilek kang tiya maniweki pilik miziboktau mak pangka mizi yagenda.

³⁸ Logo yongok kekemele weibok pangka yamizinda kapura yongok wei onobok pangka panu yamizinda.

³⁹ Yongokpanu namelegi kerekpubek wiku yolu purik pi pi weiyara yolugimologo. Kapura pi ibeng purik pugu kelibok pi wei purik pangka kapura pi Yemizibekyegi sawelabekweki.

⁴⁰ Kapura kumula nogoragarik pi yombu wei ono purik pi wilik kagowingki. Keya nogo kumulirik ne pilik kai purik kangka wazono Anotogi Kung Walekpokko nanibokka.

8

¹ Ne weik ngereke inugu ngeragi anoto ikuyogorikwiligi kungyengki yana piyengki langai neyegi lende miza piyengki ngago kangayeng kozak yeiweki. Ngago puragirik nak nakko

kumula pura pangkara mizi. Keya mabiyengki iwakabek, mizi purikku teni yeikta kilingwili mizi kele, kapura ngizi kumuli wawere ula puwili kazing kumbekki lewengke yemane sagirik kazing nakko nakyegi keli puluwengko.

² Tamizeige yombanuwiligu, Teni mabiyengki iwaka mizi, purik puwili ngoluk kazing Anotogo watabiyengki iwakaweki keli pumok puwili lusuwei.

³ Kapura tamizeige yombanuwili Anotoyegi keli mabura Anoto puwili puguwili purik pi iwaka.

⁴ Togo weik piliktikki talik mizagi? Teni anoto ikuyogorikwiligi kungyengki wata waberek miza piyeng nagi ma yeikki? Tonugu kung narik anoto ikuyogorikpek kisi puwekkerik teni wameik kisi purik teni iwaka. Anoto wamenakpek Anoto purik teni iwaka.

⁵ Tamizeige paka ngalege keya ngabelakka pelege watabi kolokngagonyengki Yisuyegi ngizi kumuli onowiligu pelik kisi, Piyeng anotowili, kisi, logo wameik puwiliyegirik anoto kolokngagono keya yemizi kolokngagono,

⁶ kapura teniyegirik Anoto wamenak, Pok tenigi Mango watabi mabiyengki solorik keya teni pigi wik yolu. Keya Yemizi wamenak, Yisu Kilisi kazing watabi mabiyeng lewamek keya kazing tonugu yolu pumok.

⁷ Kapura nawili watabi piyengki lusuwei. Puwiligu kumulageya koyimari anoto ikuyogorikwiligi kung piyeng wik yolugiyeng mizagaya koyima. Logo puwili weik Yisuyegi ngizi kumuli pewekke puwiligu ngoluk kumularik

ngeragi anoto ikuyogorikwiliyegi yana piyengka ni purikku puwili kaile mizi keleyi. Togo puwili kazing kumbekki lewengke kozang ono kopong puwili wata pilikyeng ni purik puwili kumula meli.

⁸ Kapura ngeragiyengko teni Anotogi ngezege iza orowei lewa ono purik ini iwaka. Purik tamizeige teni wata pilikyeng ni purik keya teni wata pilik piyeng ni ono purikkurau teniyegi saweli ma ngangang yanagi ono. Logo ini wata piyeng ni ma nani purik watabi inuguyeng.

⁹ Kapura ini wata piyeng ni puwiligu Kilisiyegi ngizi kumulira kozang ono pilik puwili kaile mizibene keleya nelegi waberek panu.

¹⁰ Purik tamizeige Yisuyegi ngizi kumulira kozang onobokko ini watabi piyengki iwakawiliyaga nak i anoto ikuyogorikwiligi kungyengki inge laliyi keya ya kumuli mizimakke nageya wizilege keriya purik, pugu kumularik kaile kele kapura pi anoto ikuyogorikwiligi kungyengki wata yana piyeng nagi.

¹¹ Logo yaka kozang onobok nugu ni watabi piyengki iwaka kai purikku pi neneng ngeli. Kilisi pigi wiyekerau ibeng sabek kani.

¹² Logo piyegi pilik kelemi purikku ni pigi ngizi kumuli kozang ono pura kaile kaile kelemi yagenda logo Kilisiyegi kaile mizi yagenda.

¹³ Tegi tamizeige nogo niyengko mizagewiyege nak kaile mizi purik ne mawinda wata nagi ono logo pi kaile mizibene kelemyagi onoweki.

9

¹ Ne yeikpokko nerau nakko nani onobokko.

Ne Yisugi ngagora oroweibek logo Aposolobek meibek purik nogo Yisu Yemizi tonugubek pake-larikki wiyeke. Keya ini yawe negi Yemizibekyegi puragi ngizirik.

² Neyegi nawiligu aposolobek mizi ono kele kapura ne ngoluk iniyegi aposologibokko. Ini makngeze inigi Yemizibekki yungke yolu purago mizagewiyege ne ngizi aposolobek mizi.

³ Logo neyegi kisi puwiliyegi nogo kanga yeira pura.

⁴ Ma negi pangka nararau ono? Nogo yawe mizi puragi ngane inugu ne ngeragi keya kai wik nanagi purik pangka ono ma talik?

⁵ Ma ne yongok ngizi kumuli namele weiya logo miza orowei ne kiling kelemi kangki logo kongkirigesendikku pi king managine yaka aposolo nawili keya Yemizibekki sakwili keya Pitago mizi pilik mizi purik pangka ma talik?

⁶ Ma ne keya Panabas te makngezego miziyengki ngaige yolugiyau?

⁷ Ami takko watabi ngezebekkiyengki amiragi yungke king wezameli keya miza? Yawe ngeriyi tak ngezebokko ngeriya piyengka ngeragi ni ono? Keya liyeng kauwiligi mango tak kau ngezebekkiwiligi yebili kolok piyengka ni ono?

⁸ Peyeng watabi wok mabiyeng miziyengkayeng kapura nogo Kapiya Walektikka ngoluk kolokngagano yanagi.

⁹ Anotogi lo Mosego lende mizayengka tonugu meirik pelik,

Liyeng pulumakau yawe mizagimek iwingyengke yawe mizi puwekke

iwingyeng nibene kili pugura tariyi
nagani. *Utoronomi 25:4*

Anoto pilik kaiya purik liyeng pulumakau yawe
mizagiwiliyegi kumula wizimowei ma?

¹⁰ Pi pura teniyegi kaiya wizinda kani? Ei, pura
tenigi lende miza purik yokoribek yokori keya
wawiyibek wawiyi puwekkerik piyau piyengka
wale narik weiyagirikki kumula koymowei
yawe mizagiyaugu legi.

¹¹ Logo kazing mabilikmekke tonugu kazing
kumbekki lewengke ngeragi wazonoyeng yani
legi korik tonuguyengki ngeragi keya pulangai
piyengka inugu teni yani purik pangkarikku.

¹² Te Panabas iniyaga wei purik pangkarikku,
purik iniyegi ngago wazonora kozak yeiyawili
inyaga weiya kapura te iniyaga weiya onoy-
augu. Segeya te kuneng kolokngagone wara,
purik te pilikyengki iniyegi nguk yeiya kapura
tegi ngago Kilisiyaga puragi kiyebuk miza nelegi
te kazi.

¹³ Yombanu Anotogi i walek yemanemakka
yawe mizi puwili yongkambanuwiligu ngeragi i
walek yemanemakka wiayeng ni purikki kumu-
lagirikki kai. Keya alataraga ngeragi kolak mizi
piyengka pulogo kolak mizi puwili ni.

¹⁴ Kazing mabilikmekke Yemizibokko ngago
miziweki kai nara yombanu ngago wazonora
kozak kisi puwili king puwiligi nagiyeng
yongkambanu ngago wazonora kerewiyi keya
wei puwiliyaga weiyagiwiligu.

¹⁵ Kapura nogorau iniyegi king nalikki nguk
yeiya ono kai keya nogo kapiya perik lende miza
perik ne weik pilikta miziweki mizi kani keleyi

ono. Segeya ne yagasimokko ibeng purik pangka kapura nogo iniyegi kingyengki nguk yei purik pangka ono, purik nogo ngago wazonora yeik yanagi purik wiyagi purikki ne kiyebuk.

¹⁶ Kapura ne ngago wazonora kozak kai purikki yeik nogora yongolok mei purikki pangkara kiling onobokko, purik ne ngago wazonora kozak kaiweki yawera nanabokko legi ne miziweki. Ne miza ono purik ne wilikki ono. Neyegi korowali panugi.

¹⁷ Tamizeige ne keli ne makngezegiraga mizi kesak ne king nanagirikki mizi kak kapura ne yawe pura miziweki nana, legi ne yeik yawe nogora mizageya wizinda.

¹⁸ Ne piyengki ngane talik weiyagi? Yeik poburik, ne king weiyagirikki pangkara kilimbokko kapura ne king wei ono, ne yeik ngago wazonora kozak kai purikki wilik kagowinda wei purikku. Ne king naniweki nguk kai onobokko.

¹⁹ Logo purik wazonorikku, ne nakko king nanagirikki wiyeke pilikpokyegi panga yungke kiliyagi ono. Ne yeikpokko kele kapura ne mamokyegi yeik yawe mizibek logo nogo yombanu kolokngagongo Kilisiyegi iza orowei wiriyiweki.

²⁰ Ne Yudawiligi tepekke wiziyawekkerik ne Yuda wezabek wiziya logo puwili ngago wazonoragi kerewiyiweki keya Yudawili Kilisiyegi iza orowei wiriyiweki. Keya Yudawiligi kazingyengki kiriwei mizi keya Anotogo lo Mosego lende mizayengki puwili kiling ne yolu puwekkerik loyengko neyegi ngai ono kele ka-

pura loyengko ngai wezalik wiziya purik puwili neyegi kerewiyagi purikki ne keli logo loyengko ngai ono puwili kiriwei mizi puwili Kilisiyegi wiriyiweki.

²¹ Kazing mabilikmekke ne Yuda ono loyengko ngai ono puwili kiling yolu purik ne loyengko neyegi ngai mena mizi ono logo puwili neyegi kerewiya logo nogo Kilisiyegi iza oroweiweki. Purik ne Anotogi loyengki nagerewiyi mizi yagenda ono, ne Kilisigi loyengki kiriwei mizi yagenda.

²² Ne Kilisiyegi ngizi kumulira kozang ono puwili kiling yolu puwekkerik ne mabiyengki iwakabek mizi ono keya puwili lelewewili yei ono. Logo purik puwili neyegi kerewiyagi logo nogo puwili Kilisiyegi kozang sibene keleyagi. Ne nakyegi saweli onobokko segeya ne yongkambanu mabuwiliyegi ne klinik nalan-gai piyeng mabiyengko Kilisiyegi iza oroweiweki mizi logo Kilisigu puwili yaliya wazayiweki.

²³ Nogo pilik mizi purik ne ngago wazonora puwiliyegi yaniweki pilik mizi keya puwili Kilisiyegi lewa puwekke wilik kagowinda nogo weiyagirikkirau ne mizi.

²⁴ Keya resisi narikke nginda kang puwili mabuwili nginda kang purik ini iwaka kapura wamenakko peraisirik wei. Logo ini mabilik mizagirikki kai logo Anotoyaga peraisirik wei-weki.

²⁵ Logo nginda kambok resisirikke lewege mizagi purik pi were watabi korik puguwekkka keli logo pi waliwei kelemiyagi piyeng weza-

melagirikki pi kozang mizi. Nginda puwili peraisi nguk namizi yeik sawiyagi pilik purikki wiyeke yawe kozang mizi kapura teni peraisi wizagomagirik weiyagirikki mizi.

²⁶ Piliktikki wiyeke ne kozang sowe peraisirik weiweki Yemizibekyegi yawe mizi. Ne yombanu lewege miziweki wilekpek keya mizibok kelik keya yeik karagare mizibok kelik ono.

²⁷ Nginda wei mizi keya paleng uli keya mizi puwiligu mizi pilik ne korik nogowekko keli piyengko korik nogowekke ngai nelegi kozang sibene kelemi logo keli nogora Anotogo keliragi kulengkeweki logo ne ngago wazonora kozak yeiya wizigeya Anotogo neyegi kiyecek mizi onoweki.

10

¹ Ini ne kiling ngizi kumuli puwili tenigi yelibungang koka Moseyegi kiriwei miza puwiligu miza purikki kumula. Anoto kozainundikke wiziyarikku puwili mabuwiliyegi ngai wiziyia keya Wizang Wagobekke puwili mabuwili pangka kuna.

² Purik meiyagirik puwili kaimelara meiyagirik. Purik puwili mabuwili kozainumbek keya wizambekke Moseyegi kiriweiwili miza logo kaimela. Purikku kai purik puwili mabuwili pigi kulengke wiriya.

³ Puwili mabuwili Anotogi Kung Walekpokko ngeragi yana piyeng na,

⁴ keya Anotogi Kung Walekpokko kai yanabok mabuwili na. Ei, keya Anotogi Kung Walek puwili kiling kunabokko king yanabokka kai wik

pundabok puwili mabuwili na. Kimbok Kilisi ngezebek.

⁵ Anotogo puwili mabuwiliyegi watabi wazono piyeng yana kele kapura puwekkerik Anotogo kolokngagonogo kaile mizayengki kumbak miza logo pugu puwili pugu kurung yeikwekke neneng ngela.

⁶ Peyeng mabiyeng teniyegi waligeleyiyengko logo teni puwiligu miza pilik kaileyengki ngora kiliya nelegi waberek ngaiweki.

⁷ Puwiliyaga nawiligu miza pilik anoto ikuyogorikwiligi kungyengki inge laliyi keya ngago yei mizi nagani. Kapiya Walektikku tenigi yelibungang kokawili liyeng kaumekki kung koliyengka keremiza purikki inge laliyi keya ngago mei mizarikki pelik kai,

Yongkambanuwili ngeragi ni keya kai niweki mogosa logo pulaga luweza logo yongolo ula, kai.

Ekosora 32:6

⁸ Keya puwiliyaga nawiligu miza pilik teni kazing kaile yongkambu mizimekke mizi nagani. Puwili pilik miza logo wok wamenakke yongkambanu ibengwili sangkelarik 23 tausen.

⁹ Keya nawiligu miza pilik teni Yemizibekki yelakkelek yolu pura yang kelemi nagani. Puwili pilik miza logorik kemalewiligu limita logo ibeng.

¹⁰ Keya puwiliyaga nawiligu miza pilik Anotoyegi langai ngago ngelek ngelek mei nagani. Puwili pilik miza logo angela yombanu neneng ngelibokko puwili neneng ngela.

¹¹ Puwiliyegi pilik keleya piyeng teni waligeleyiwekiyeng logo yombanuwiligu lende mizi

logo teni ngabelakpekki teng kangkaliraga yolu puwiliyegi waberek panu yeiweki.

¹² Tegi tamizeige ini pelik kumulageya, Nerau pilik mizagi ono, ne kozang mizageya, mabura waberek panu. Pera iniyegi waberek panu mena kai yagenda kani logo inirau kanda kaile mizi onoweki.

¹³ Inugu kazing kokowayeng miziweki keli pumok watabi wik nayeng ono. Kapura Anoto pugu kai piyeng ngeli onobek logo pugu inugu pangka kik ula melagirikki pangka yaka kokowa miziweki keli pilikyeng iniyegi wiriyi pani kelayagi keya pilik keli pumokka kaziwei kuniweki kazing namek waligeleyi penangai.

¹⁴ Tegi ini ne kiling ngizi kumuli nogo keliwili kazing anoto ikuyogorikwiligi kungyengki inge laliyi keya ngago yei mizi pumokka kazi kunagirikki kai.

¹⁵ Nogo kumularik ini yongkambanu iwaka panuwili. Ini weik mena waberek kumuli logo nogo kai pera ngizi ma ngaigu miza purikki keriyi.

¹⁶ Teni pasa niwekke kakpekki solorikki kumula logo Anotoyegi wazono meiwekkerik teni Kilisigi iwibek kiling menalege mereke wazaya. Keya teni pasa niwekke perek sikila logo ni puwekkerik teni Kilisigi korikwek kiling menalege mereke wazaya.

¹⁷ Keya perek wamenaksik tonugu ni mabilik teni yombanu kolokngagono korik wamenawek purik perek wamenaksikka teni mamok ni legi.

18 Togo Isileili yongkambanuwiliyegi kumuli. Ngeragi kolak mizayeng na puwili alatara kiling menalege mereke wazayarikki.

19 Ne taliktikki kai yagenda? Nogo kai purik ngeragi anoto ikuyogorikwiligi kungyengki kolak miza piyeng ngizi ma kung narik ngezerik kele ngizi kai yagenda ma?

20 A'a', nogo kai purik Anotoyegi ngizi kumuli onowiligu ngeragi kolak miza piyeng kerewawiliyegi yani, Anotoyegi mani ono. Logo ini kerewawili kiling kewengke mizagi purikki ne kiyebuk.

21 Inugu Yemizibekki kakpekkarau ni keya kerewawiligi kakpekkarau kemenak nagi langai ono. Keya inugu Yemizibekki lalektage pasa ni keya kerewawiligi lalektagarau kemenak nagi langai ono.

22 Purik ini pilik mizi purik inugu Yemizibek sisik mizibene kelemiyagi. Pi kozang logo tamizeige teni anoto ikuyogorikwiligi kungyengki kolak mizi purik Yemizibokko wameik teni ngangang yanagi.

23 Ini pelik kisi, Anotogo mizi nagani kaiya ono piyeng mabiyeng nogo mizi purik pangkarikku. Wameik kapura watabi nayeng teniyegi saweli onoyengko. Ei, Anotogo mizi nagani kaiya ono piyeng mabiyeng inugu mizi purik pangka kapura watabi nayeng wilek kang tonuguyeng kaz-ing kumbekki lewengke yemane sibene kelemi onoyengko.

24 Togo ini makngezeyegi kumuli nagani. Nakyegirau kumuliweki mizagirikki kai keya

pigi wazono wiziyagi puragi kumuli.

²⁵ Pung wata wiyirikke wata wiya piyeng ni purik pangka kapura takyegi kolak mizayeng yei ono, purik ngago kanga melarago kangka nugubek ngangang miza nelegi.

²⁶ Purik Anotogi Kapiya Walektikku ngabelakpek keya ngabelakpekke piyeng mabiyeng Yemizibekkiyeng kai logo teni watabi nangaiyeng miza piyeng nagiwiligu.

²⁷ Tamizeige ngizi kumuli ono nawiligu ini puwili kiling ngeragi niweki ngago yeiya logo ini kangweki keli purik ini niweki yani piyeng mabiyeng ni logo takyegi kolak mizayeng keya yei ono, purik kangka inuguyeng ngangang miza nelegi.

²⁸ Kapura tamizeige nakko pelik kozak nei, Ngeragi peyeng anoto ikuyogorikwiligi kungyengki opa mizayeng, nei purik mabura piyeng ni nagani, kemenak wazono ngezebekkirage wiyeke keya kangka pugubekki wiyeke.

²⁹ Pilik puwekkerik pugu keli pura yemanerago keya nugu keli pura yemane onorago. Legi watabi piyeng ni nagani.

Tamizeige nakko pelik nguk nei, Ne nangki nagi purik pangka ono. Nakko kumularikku kokowa kairikki wiyeke ne nagi ono purik pangka ma?

³⁰ Tamizeige ne Anotoyegi ngeragi nogoyengki wazono mei purik nangki nakko neyegi ngeragi nogo wazono mei piyengki langai ngago kaiyagi?

³¹ Mena nogo nangki miza purikki kozak nei pei. Purik ngeragi ni ma kai ni ma watabi

nugu mizi piyeng mabiyengki Anoto yemanebek mizizo.

³² Keya Yudawili ma Kirikwili ma ngizi kumuli puwilirau kaile mizibene keleyi nagani.

³³ Nogo mizi mabiyengke ne mabuwili wilik kagowing keleyiweki mizi pilik inirau mizizo. Ne ne makngezegi wazono puragi kumuli onobek kapura mabuwiligi puragi kele logo puwili yaliya wazayiweki.

11

¹ Togo nogo Kilisigi kazingmekke yang kiriwei mizi pilik neyegi yang kiriwei mizi.

² Nogo ini waligeleya piyeng warara yolu keya kiriwei mizageya koya purikki nogo ini wazono miza kai.

³ Kapura ne ngago naragi langai iniyegi kozak yeiweki. Pura pelik, kebira korik-wekki ngaira. Keya kazing mabilikmekke Kilisi yombuwiliyegi ngaibek keya yombubek yongok-meleyegi ngaibek keya Anoto Kilisiyegi ngaibek.

⁴ Yombanu nak waberek mizi ma Anotogi ngagora kozak kaiwekke watabi nayeng kebige wakiya wizimowei mizibok Kilisiyegi kaile sawiyi yagenda.

⁵ Kapura yongok yombu weiya namele waberek mizi ma Anotogi ngagora kozak kaiwekke kebira watabi nayengko ngokmorokta wizimowei mizi onomolo pigi kerekpubekyegi kaile sawiyi yagenda. Purik tamizeige kebi pugura mabura wiliyawekke yombu pugubek kaile sawiyagi mabilik mizi yagenda.

6 Tamizeige yongok namele kebira ngokmorokta wiyagirikki kiyebuk mabura pi kebira ngelagimologo. Kapura tamizeige yongokpanu pumolo kebi nganelek pugura ngeli ma wiliyi purikku pi kaile sawiyi mabura molo kebira ngokmorokta wiyagimologo.

7 Yombanu nak kebi pugura pi Anotoyegi inge laliyi keya ya kumuli mizi puwekke ngokmorokta wiyagi onobokko, purik pi Anotogi kangmek keya ngaiwaktik walimizibek kapura yongokmele kebi pugura ngokmorokta wiyagimologo, purik pi yombanu pugubekki ngaiwaktik walimizimele legi.

8 Purik Anotogo yombanu were keremizabok yongokmeleyaga ono kapura Anotogo yongok weremele yombubekyaga keremiza kopong.

9 Keya yongokmelegi wazonoragi wiyeke Anotogo yombanubek keremiza ono kapura yombanubekki wazonoragi wiyeke Anotogo yongokmele keremiza.

10 Tegi pangkara yongokwili Anotogi wirege inge laliyi keya ya kumuliwekke watabi nayengko kebiyeng ngokmorokta wiyi purik logo purikku walimizi purik yombuwili puwiliyegi ngaiwili, purik angelawili keriyara koyinda legi.

11 Kapura yongkambu Anotogi piyau yombubokko keke nayeng mizi keya yongokmologo keke nayeng mizagi ono.

12 Purik Anotogo yongok weremele yombubekyaga keremiza logo perik yombu mabuwili yongokwiliyaga punda keya watabi mabiyeng Anotoyaga lewa kopong.

¹³ Ini makngezego purikki kumularik talik? Yongokpanu namele yombanu lembekke kebira ngokmani nangai wizimowei waberek mizi purik pangka ma talik?

¹⁴ Teni mamokyegirik yombu kebira yokolombok wazono onorikku.

¹⁵ Kapura yongokwiliyegirik kebi yokolong piyeng lewegeyengko. Purik kebi yokolong pura Anotogo yongokwili kebiyeng ngokmorokta wiyiweki yanara kopong.

¹⁶ Kapura tamizeige nak yongokwiligi kebiyengki langai nara mawinda kaiyagi mabura nogo kairik teni ma Anotogi Yisuyegi ngizi kumuli wawere uli mizi puwili Anotogi wirege inge laliyi keya ya kumuliweki kazing kalogomok nayendau ono.

¹⁷ Nogo yeiweki mizi peyengkirik ini wazono miza ono purik ini Anotoyegi inge laliyi keya ya kumuliweki wawere uli puwekke kaileyengko wazonoyengki lewege legi.

¹⁸ Pilik wawere uli piyengke ngalik keli piyengki mabuwiligu kozak nei keya ini sanga miza logo nawili narikke mizi purik logo nogo ngizi kumularik narik purik wameik.

¹⁹ Inigi tepekke pilik piyeng yolu purik mizagelik logo yombanuwiligu inigi tepekke tawili ngizi kumuli panuwili miziweki.

²⁰ Kapura ini menalege wawere uliwekkerik ini Yemizibekyegi kumuliweki ngeragi niweki lewa ono.

²¹ Nogo pelik kai purik pangka, purik ini ngeragi ni purik ini kemenak menalege mogosa

logo ngeragi ni ono logo nawili yagasi keya nawili kai waing na logo lelewé mizi.

²² Inigi i pilik ngeragi ni keya kai nagiyeng wizinda kapura segeya ini Anotogi yongkam-banu Yisuyegi ngizi kumuliwiliyegi kumbak keya watabigi yeik puwili kendek mizibene keleyi.

Logo nogo iniyegi talik yeiyagi? Nogo ini wazono panu miza yeiyagi? A'a', piliktau ono.

²³ Purik nogo Yemizibekyaga pugu ngeragi lalek puguragi langai kaiya pura weiya logo pulaga nogo iniyegi yana. Pura pera, Yemizi Yisu Yurasgu pi yelagiwiliyegi miza yanawekke kusaga pi pereksik weiya

²⁴ logo puzikki pugu Anotoyegi wazono meiya. Pulaga sikila logo pelik kaiya, Pobuzikku walimizi purik korik negi inigi wiyeke ibeng sa puwekki walimizi yagenda. Pilik mizi kunizo logo ini neyegi kumuliweki.

²⁵ Keya kazing mabilikmekke puwili ngeragi na logo pi kakpek weiya logo pelik kaiya, Waing kakpekke yolu pobokko walimizi purik iwi nogobokko mizagewiyege Anotogo kaile tonuguyeng tumulagirikki ngago wík silok tiya pura ngai kozang kelemiya. Ini pek ni puwekke purik mabura neyegi kumuliweki mizizo.

²⁶ Purik ini perek pezik ni keya kakpekka niwekkerik ini Yemizibek inigi wiyeke ibeng sa purikki mawinda kozak kisi kanda pi yo puwekkagine.

²⁷ Tegi kazing pangka onomekke pereksik ni ma kakpekka ni puwili Yemizibekki korikwek

keya iwibek kaile kaile kelemi yagenda.

²⁸ Pilik mabura yongkambanuwili were ya kumuli pani logo tamizeige puwili pangka nagi mabura pereksik ni keya kakpekka ni pani.

²⁹ Purik Anotogo yongkambanu kazing pangka onomekke na puwili ngangang yanagi, legi purik puwili Yemizibekki korikwekki solorikki pakela ono legi.

³⁰ Pilik kopong ini kolokngagono kemegeme keya kozang ono. Ini pangka onomekke pasa na. Keya iniyaga nawili mabiliktago ibeng.

³¹ Kapura tamizeige teni were pasa nagine teni makngeze ya kumuli mabura Anotogo teni ngangang yanagi ono.

³² Kapura Anotogo teni mabek ngangang yani keya ngalik yei puwekkerik pugu pilik mizi purik pi ngabelakpekkke ngizi kumuli ono puwili kaile kaile puwiligiengki kemenak ngangang yani puwekke puwili kiling tenirau kemenak ngangang yanagi onoweki.

³³ Tegi ini ne kiling ngizi kumuli puwili ini menalege Yemizibekyegi kumuliweki ngeragiyeng niweki wawere uli puwekke mabura mabuwili kemenak menalege mogosa logo nagingikki kai.

³⁴ Tamizeige yombanu nak yagasimokko pangka ono mabura were panga ige ngeragi ni pani kelemi logo ini pasara menalege niwekke Anotogo pi ngangang mani onoweki. Keya watabi nayengkirik ne lewagela pilikwekke nogo piyengki langai kozak yeiyagine.

12

¹ Keya ini ne kiling ngizi kumuli puwili ne weik kangka wazono Kung Walekpokko ini nak nakyegi yeik yani piyengki langai kozak kaiweki, purik piyengki langai ngizira ini iwakagi purikki ne keli legi keya purik ini piyengki langai nguk kisa legi.

² Ini ngoluk Yisuyegi ngizi kumuli onowekke Sadangko iniyegi ngai wizimowei anoto ikuyogorikwiligi kung ngago kisi onoyengki inge laliyi keya ngago yeiyagirikki iza orowei kuna purik ini iwaka.

³ Tegi nogo kelirik ini pobilik purikki iwakaweki, Anotogi Kung Walekpokko ngaibokkorau pelik kaiyagi ono, Kaile nayeng Yisuyegi lewagela wale kaiyagi ono. Keya nakko kumula ngezebekkiraga pelik kaiyagi ono, Nogo ngizi kumulirik, Yisu Yemizi nogobek, kaiyagi ono, yeik Kung Walekpokko piyegi ngai logo pi pilik kai purik kele.

⁴ Anotogo teni mamokyegi nak kangka nalik nak, nak kangka nalik nak keleyi kambela kapura Anotogi Kung Walek wamenakpokko piyeng teni yani.

⁵ Teni kazing kolokngagonoyengke Yemizibekyegi yawe mizi kapura Yemizi wamenakpokko teni piyegi yawe miziweki iza.

⁶ Teni nak nak yawe nalangai nalangai mizayeng Anotogi mizi kapura Anoto wamenakpokki kozandago yongkambanu mamokki yungke yawe pura mizi.

⁷ Anotogi Kung Walekpokko ngezebokko peyeng yombanu nak nakyegi waligeleyi logo puwiligu

yongkambanu puguwili mabuwiliyegi saweliweki.

⁸ Anotogo kangka nalangai nalangaiyeng yongkambanuwiliyegi yani. Nakyegirik Anotogi Kung Walekpokko pigi yungke yawe miza logo purik pi Anotogi iwakaragi kaiweki kangkabek mani. Keya nakyegirik pugu ngago iwakara kiling Kung Walek mabokko kozak meiya pura wizimowei kozak kaiweki kangkabek mani.

⁹ Nakyegirik Anotogi Kung Walek mabokko pi keya nawiliyegi Anotogo wizimowei keke mizi piyeng mizagi purikki kozang kumuli. Keya Kung Walek mabokko nakyegi kozang yombanu yombiyangai sa wazayagi pilikpek mani.

¹⁰ Nak kozang Anotogo keke mizi piyeng miziwekibek mani. Nak kangka ngago Anotoyaga weiyara kawela wiyiwekibek mani. Nak kangka watabi Anotogi Kung Walekpekyagayeng keya kerewawiliyagayengki iwaka sagibek mani. Nak kangka ngago yeik pugu lusuweiyengki ngago kaiyagibek mani. Nak kangka ngago yeik pugu lusuweiyeng kowitagibek mani.

¹¹ Kung Walek wamenak mabokko watabi piyeng mabiyeng mizi logo keli puguragi kiriwei watabi piyeng yombanuwiliyegi sanga mizagel-eja yani.

¹² Korik tonuguwek wale kolokngagono kapura korik wamenawek mabilik logo wale kolokngagono piyengko korik wamenawek keremizi. Logo Kilisigi menalege wawere ula puwili pilik.

¹³ Tenigi tepekke nawili Yudawili keya nawili Kirikwili keya nawili ngai nawiliyegi yeik

yawe miziweki kingyengki ngane weiyawili keya nawili yombanu yeikwili kapura Anotogi Kung Walekpek teniyegi yarageyawekke teni ngai wamenamekke menalege wawere ula wazaya. Keya Anoto Kung wamenakpok wezamela logo pi tenigi yungke kiliya logo ngezebek tenigi yungke wilakweki.

¹⁴ Korik tonuguwekke wale wamenarik ono kapura wale kolokngagono panu.

¹⁵ Yombanu nakki ingezikku, Ne mele puguzik ono legi ne korik puguwekka walerik ono, kai kele kapura pi ngoluk korik puwekka wale narik wiziyagi.

¹⁶ Ma yombanu nakki kerangandikku pelik kai purik, Ne wire pugubek ono legi ne korik puguwekka walerik ono, kai kele kapura pi ngoluk korik puwekka wale narik wiziyagi.

¹⁷ Togo tamizeige korik tonuguwek mabuwek wireyeng kesak teni talik kerewiyagi mizi kak, purik teni kerangangyengki yeikki kopong. Keya korik tonuguwek mabuwek kerangangyeng kesak teni mengkeri kak ono.

¹⁸ Kapura Anotogo korik tonuguyeng pilik keremiza ono. Pugu keli puguragi kiriwei korik tonuguwekke wale piyeng mabiyyeng wiyi kam-bela.

¹⁹ Korik tonuguyeng wale wamenarik kesak korik tonuguyeng wizi kak ono.

²⁰ Kapura korik tonuguyeng pilik ono. Yombanubekki korikwek wale kolokngagono kapura korik wamenakwekko.

²¹ Tegi nakki wirebokko mele puguzikki pelik meiyagi ono, Nerau niyegi keli ono, keya kebi

pugurago inge puguzikki, Ne niyegi keli ono, meiyagi ono, a'a'.

²² Tamizeige korik tonuguyengke wale tonugu kozang onoyeng mizi piyendau ono purik teni wik yolugi ono.

²³ Keya korik tonuguyengke tonugu wale yemane onoyeng mizi piyeng tonugu kagorik palumuyengko ngokmani keya wale tonugu kimeike walimizi ono piyeng tonugu waberek panu ngokmani.

²⁴ Keya wale kimeike piyendau pilik keleyagi ono. Korik tonuguyengke tonugu wale yemane onoyeng mizi piyeng Anotogo yemaneweki keremiza,

²⁵ logo purik korik tonuguyeng wale narik narikke mizi onoweki kapura pugu piyeng menalege wiya logo korik tonuguyengke wale piyeng narikku narikke kumuliweki.

²⁶ Tamizeige korik tonuguyengka wale narik ngangang mizi purik wale mabiyeng ngangang pura wageli. Tamizeige teni wale narikki wilik kagowing kelemi purik wale mabiyeng wilik kagowing mizi.

²⁷ Ini mabuwili Kilisigi korikwek kelik logo ini nak nak Kilisigi korikwekka wale narik.

²⁸ Keya Anotogo Yisuyegi ngizi kumuliwili tepekke were aposolowili iza keya pulaga ngago Anotoyaga weiyara kawela wiyiwekiwili keya pulaga waligeleyiwili keya pulaga Anotogo keke miziyeng mizagiwili keya pulaga kemegemewili yombiyangai sa wazayagiwili keya nawiliyegi sawelagiwili keya yombanu yawe nalangai nalangai piyengki ngaigiwili keya ngago yeik

puwiligu lusuweiyengke ngago kisagiwili iza.

²⁹ Anotogo iza puwili mabuwili aposolo onowili. Yombanu mabuwili Anotoyaga ngagoyeng weiya logo kozak kisi onowili. Yombanu mabuwili nawili kapiya keleyi onowili. Yombanu mabuwili Anotogo keke mizi piyeng mizi onowili.

³⁰ Yombanu mabuwili nawili yombiyangai sa wazayiweki kozang pura kiling ono. Yombanu mabuwili ngago yeik puwiligu lusuwei piyeng kozak kisi ono. Yombanu mabuwili ngago yeik puwiligu lusuwei piyengke ngago kowiti ono.

³¹ Anotogo watabi yeik yani yemane nayeng ini yaniweki ini wok mabiyeng kelagiwili. Nogo weik kazing mabiyengka lewege panumek waligeleyiweki.

13

¹ Tamizeige ne ngilumbek keya ngabelakpekki pangka ngago yeik wizageya kambeli piyeng mabiyeng nakkorau waligeleni ono kapura ne iwaka panu kapura ne nazuwagawiliyegi kelirau ono purik ne yeik kelambelang mizi yagenda.

² Tamizeige ne ngago Anotoyaga weiyara kawela wiyagirikki iwaka panu keya Anotogi liwik piyeng mabiyeng iwaka keya watabi mabiyengki iwaka keya tamizeige negi ngizi kumulira kozang panu logo nogo lewakpek towiliweki meiya logo towili kapura nerau nazuwagawiliyegi keli ono purik ne yeik ulakpokko.

³ Tamizeige nogo watabi negi piyeng mabiyeng watabiyengki yeik puwiliyegi yani keya Anotogi ngago wazonora kozak kairikki wiyeke wilk

waliya wazani kapura nazuwagawiliyegi keli ono purik piyengkorau neyegi sawelagi ono.

⁴ Tamizeige teni wameik nazuwagawiliyegi keli purik teni puwiliyegi yelakkelek mizagi keya teni puwiliyegi wazono keleyagi. Tamizeige teni nazuwagawiliyegi wameik keli purik teni puwiliyegi ngago senze kisagi ono. Teni nakki watabiyeng keya nakyegi yagolok mizagi ono. Teni lewege kisagi ono. Teni lewegewili mizagi ono.

⁵ Kazing nazuwagawiliyegi keli pumok pelik, Teni kaile kaile keleyagi ono, ma teni kerezi mizagi ono teni nazuwagawiliyegi kumulagi, ma teni pesang pesang keya kisagi ono, ma nazuwagawiligu teniyegi kaile mizi piyeng teni sangkelagi ono.

⁶ Ma nazuwagawiligu korowali miziwekke teni wilik mizagi ono kapura nazuwagawili wazono mizi puwekke teni wilik mizagi.

⁷ Tamizeige ni nakyegi keli purik ni piyegi panga yungke kiliya panugi keya ni wok mabiyeng piyegi wazono wiziyagi keya pugu pangka mizagi purikki kumuli wilibekki keya piyegi wiyeke luwezaghi.

⁸ Keya Anotoyaga watabi yeik wei piyeng keya kozang piyeng wangki yeikkiyengko kapura nakko nakyegi keli pura wizagomagira. Wangki wok nakka purik ngago Anotoyaga weiyara kawela wiyi purik keya ngago yeik lusuweiyengki ngago kisi pura keya watabi iwaka piyeng yeikki.

⁹ Purik tenigi yeik yana piyengki iwaka pura keya ngago Anotoyaga weiya logo kawela wiya

purarau ngoluk mabura iwaka ono.

¹⁰ Kapura mabura iwaka panubek yo puwekke watabi yeik yani piyeng teniyegi mawinda sawelagi ono logo yeikki.

¹¹ Ne mandik songonowekkerik ngago nogora, keli nogora, keya kumuli nogora mandik songonowili kelik kapura ne weik yombu kerek perik ne mandik songonowiligi kazing piyeng weik wiyi.

¹² Kazing mabilikmekke perik teni weik Anotoyegi iwaka panu ono logo purik kung teni makngezegimekke waberek pakeli ono pilik kapura wangki puwekke teni pi wiregawerege pakelagi. Nogo iwaka piyeng weik ngoluk kimeike panu ono kapura Anoto neyegi iwaka mabilik ne piyegi iwaka panugi.

¹³ Tegi watabi neyauganayeng peyeng wiziyagi purikki kumulizo. Kazing teni Anotoyegi ngizi kumulagi pumok keya kazing Anoto kiling paka ngalege yolugirikki wilekpekk keya ngai yuke yolu pumok keya kazing teni nazuwagawiliyegi kelagi kapura piyengka nazuwagawiliyegi kelagi pumokko waligeleyi purikku ngalege panu.

14

¹ Tegi wok mabiyeng nazuwagawiliyegi kelagi purikki wilek kang tiya mani. Keya Anotogi Kung Walekpokko watabi yeik yani piyeng weiyagi purikki keli. Keya kazing Anotoyaga ngagora weiya logo kawela wiyagi pumok kele weiyagi purikki kozang kelagirikki kai.

² Yombanu nak ngago yeik pugu lusuweiraga ngago kaiyageya puwekkerik pi Anotoyegi ngago

meiyageya wizinda. Pi yombanuwiliyegi ngago yei yagenda ono, purik nakkorau pugu kai pura iwaka ono kopong, pi Anotogi Kung Walekpokko kelemiyageya wizimowei pi Anotoyegi langai liwickyeng kozak kai.

³ Kapura yombanu Anotoyaga ngagora weiya logo kawela wiybok yombanuwiliyegi kozak yei yagenda logo puwili kazing kumbekki lewengke yemane siweki keya pugu puwili kozang keleyi-weki keya pugu puwili Anotogi yalekta yaniweki.

⁴ Yombanu ngago yeik pugu lusuweiraga ngago kaibok kung pubugbek yemane sibene kelemi yagenda kapura yombanu ngago Anotoyaga weiyara kawela wiybok yongkambanu Yisuyegi ngizi kumuliwili mabuwiligi kungwili yemane sibene keleyi yagenda.

⁵ Ini mabuwili ngago yeik inugu lusuweiyengke ngago kisagi purikki ne keli kapura nogo keli panurik ini mabuwili ngago Anotoyaga weiyara kawela wiyagi purikki. Purik yombanu ngago Anotoyaga weiyara kawela wiybokko mizi pura yaka yombanu ngago yeik pugu lusuweiraga ngago kawela wiybokko mizi puraga ngalege tamizeige pugu ngagoragi solorik waberek kowiti ono logo yongkambanu Yisuyegi ngizi kumuliwili mabuwiligi kungwili yemane si onoweki mabura.

⁶ Ini ne kiling Yisuyegi ngizi kumuli puwili ne iniyegi lewa puwekke tamizeige ne ngago yeik inugu lusuweiyengke ngago kai mabura nogo iniyegi sawelagi ono. Keya tamizeige Anotogo watabi ne waligeleniyayengka nayeng iniyegi kozak yei ono keya Anotogi wameiktaga nogo

iwaka nayeng mabura nogo iniyegi sawelagi ono. Keya tamizeige nogo ngago Anotoyaga weiyaraga nayeng kawela wiyi ono ma tamizeige nogo ini nayeng waligeleyi ono mabura nogo iniyegi sawelagi ono.

⁷ Keya watabi wik yolu ono kulelera keya kitara kelik piyengkirik takko ei ingi purik uli yagenda kaiyagi tamizeige puwili kang uli knagimekke uli ono purik.

⁸ Tamizeige sangubek kimeike kai ono purik naktau ngairaga kunagirikki kangkere mizagi ono, purik puwili sangubekki waberek kerewiya ono kopong.

⁹ Logo kazing mabilikmekke tamizeige nugu yombanu nakyegi ngago yeik pugu lusuweiraga ngago meiya purik mabura pi talik miza logo nugu kai pura pi iwakagi? Ni yengelei wale narikke ngago mei nobiyeng mizagi.

¹⁰ Ngago yeik kolokngagano ngabelakpekké wizinda kapura ngoluk ngago piyeng kisi puwili ngezewiligu ngagoyengki soloyeng iwaka.

¹¹ Kapura tamizeige ngago yeik kisi piyengki soloyeng ne lusuwei purik nogo ngago pura kaibekyegi ngabelak nakkabek mizagi keya pugurau neyegi mabilik mizagi.

¹² Tegi iniyegiriktau, ini Anotogi Kung Walekpokko watabi yeik yaniyeng weiyagirikki wirangai mizi legi watabi yeik yongkambanu Yisuyegi ngizi kumuliwili mabuwiligi kungwili yemane sagi pilik piyengki weli.

¹³ Tegi yombanu ngago yeik pugu lusuwei naraga ngago kaibok kangka ngago yeik puragi

solorik kowitagi purikkibek waragi purikki waberek mizagirikki kai.

¹⁴ Purik tamizeige ne ngago yeik ne lusuwei naraga ne waberek mizi purik kung nogobek waberek mizi kapura kangka nogobekkarau watabi nakyegi sawelagi nayeng lewagela ono.

¹⁵ Tegi ne talik mizagi? Ne mabiayau mizagi. Ne makngeze keke puwekke neyegi sawelibene ne ngago yeik lusuweiyengki waberek mizagi keya tiyamekki ngalege puwekke puwiliyegi sawelibene ngago yeik mabuwiligu iwakayengki waberek mizi mizagi. Keya ne makngeze keke puwekke ne ngago yeik mabuwiligu lusuweiyengki ingi meiyagi keya tiyamekki ngalege puwekke ngago yeik mabuwiligu iwakayengki ingi mei mizagi.

¹⁶ Tamizeige ni ngago yeik nugu lusuwei naraga ni Anotogi yeikta yongolok mei purik mabura talik miza logo yombanu pura lusuweiwiligi tepekke wiziya nak nugu Anotoyegi wazono mei purikki walege, Wameik panu, kaiyagi? Pi nugu kai kang pura pi lusuwei wizinda.

¹⁷ Nigi waberek Anotoyegi wazono meimok pangka kele kapura pumokko nakyegi sawela ono.

¹⁸ Nogo Anotoyegi ne ngago yeik ne lusuweiraga ngago kai purikki wazono mei logo nogo pilik mizirikku iniyaga ngalege.

¹⁹ Kapura yongkambanu Yisuyegi ngizi kumuli wawere uli mizi puwiligi wiregerik ngago kolokngagono ngago yeik ne lusuweiraga pumokyegi yei purik segeya ngago lang melenazik yombanuwiligu iwaka logo

puwiliyegi sawelagi pilik piyeng kaiyagi purikki kele ne keli.

20 Ini ne kiling ngizi kumuli puwili ini piyengki kumuliwekke mandik songonowiligu mizi pilik mizi nagani. Mandik leklingigewiligu mizi pilik kaile mizagirikki ono kapura yongkambu kerek wezawili kumuli yaka ngago yeik inugu lusuweiyengke ngago kisi pumokko langai.

21 Perik Kapiya Walektikke lende miza,

Yemizibokko pelik kai, Nogo pewiliyegi yeiyagirik yombanu nalaga lewawiligi ngago yeikyengke kozak yeiyagi kapura ne pilik miza logoriktau yombanu puwili mabilik neyegi nagerewiyi mizageya koyi nangai, kai.

Isaya 28:11,12

22 Togo ngago yeik inugu lusuweiraga ngago kisi pura Yisuyegi ngizi kumuliwiliyegi Anotogi kozandagi waligeleyiweki onora purik inugu pakela kapura Anotogi kozandagi ngizi kumuli ono puwiliyegi waligeleyagira. Kapura ngago Anotoyaga weiyara kawela wiyi pura ngizi kumuliwiliyegi waligeleyira, ngizi kumuli onowiliyegi ono.

23 Tegi tamizeige Yisuyegi ngizi kumuli Anotogi wirege inge laliyi keya ya kumuliweki wawere uliwili mabuwili ngago puwiligu lusuweiyengki ngago kisi logo ngizi kumuli ono nawili kanda purik puwili pelik kisagi, Ini lelewe, kisagi.

24 Kapura tamizeige mabuwili ngago Anotoyagara kawela wiyi yaka Yisuyegi ngizi kumuli ono nak ma peyengki iwaka panu ono nak wizigeyawekkerik ngago peyeng mabiyyengko pi

kailebek mizi penangai logo piyeng mabiyengko pi talikpek mizi penangai.

²⁵ Logo pugu liwik kumuliyeng kawela wiyagi logo pi ingeyau laliya logo Anotoyegi ya kumulagi pelik kaiyageya wizimowei, Wameik ini kiling Anoto pelege yolu kaiyagi.

²⁶ Tegi ini ne kiling Yisuyegi ngizi kumuli puwili nogo kai perik ini wawere uliwekkerik mabuwili nak yawe nara mizi. Nakko ingi narik, nakko waligeleyi, nakko ngago Anotogo kozak meiya nayeng kawela wiyi, keya nakko ngago nara ngago yeik pugu lusuwei naraga kai keya nak puragi solorik kozak kai. Yongkambanu Yisuyegi ngizi kumuliwili wawere uliwekkerik peyengko nakko nakyegi saweli.

²⁷ Tamizeige pulogo nawili ngago yeik puwiligu lusuwei naraga kisi purik mabura neyau ma neyauganakko kisi pani keleyi. Keya nak nak kisi pani keleyi. Keya nakko kai puragi solorik kowiti.

²⁸ Kapura ngagora kowitagibek pulogo ono mabura ngago yeik naraga kaibok kai nagani. Puwili ngezewiliyegi ngago kisagi purik kele keya nalege kang narage Anotoyegi ngago mei nangine.

²⁹ Yombanu neyau ma neyauganak ngago Anotoyaga weiyara kawela wiyi puwili nak nak ngago kisagiwiligu keya nawili puwiligu kisi piyengki yang keleyi.

³⁰ Kapura tamizeige kaiyageyabok kaiyageya keya mogosa wiziya nak Anotoyaga ngago nara wei purik mabura ngago kaiyageyabok ngagora

ulumi nagani kapura yaka Anotoyaga ngago wikta weiyabok kele ngago kai pani kelemi.

³¹ Kazing pilikmekke ini mabuwili nak nak ngago Anotoyaga ngagora kozak kisagi logo mabuwili iwakaweki logo ngizi kumuli puwili-giraga kozang keleyiweki.

³² Yombanu Anotoyaga ngago narabok ngago pugura leng kelemiya logo pigi teng ngago kaiyagi purage ngago kaiyagirikki kozanda kiling purik ini iwaka,

³³ purik Anoto kisageli meiya meli piyengki kiyebuk mizibek legi, purik Anoto ngezege sa yolu puragi kelibek.

Kongkirigesen Yisugi piyegi ngizi kumuliwili wawere ula logo

³⁴ Anotogi wirege inge laliyi keya ya kumuli puwekkerik yongokwili ngagoluk koyagiwiligu. Teni puwili ngago kisi pani keleyi onowiligu, puwili Kapiya Walektikku kai mabilik kulengke koyagiwiligu.

³⁵ Tamizeige puwili watabi nayengki langai nguk kisagi purik puwili puwiligi kerekpuwiliyegi panga ige yei pani. Menalege wawere uliwekkerik yongokwili ngago kisi purik pangka onorik.

³⁶ Wau. Ini nogo kisi purikki a'a' kisi. Anotogi ngagora iniyaga wiriya ono keya iniyegi keke wiriya ono. Ini pilik kumuli mabura ini kokowa puloge.

³⁷ Tamizeige nak pelik kumuli, ne ngago Anotoyaga weiyara kawela wiybek ma Anotogi Kung Walekpokko ne watabi yeik yani piyengka

nara nana, mabura nogo lende mizi pera Yemizibekki ngago miziweki kaira purikki pi iwaka simo mei.

³⁸ Tamizeige pugu purikki yeiktek mizi mabura ngezebek Anotogi wameikta kawela wiybek mizi purik yeiktek mizagi kani.

³⁹ Tegi ini ne kiling Yisuyegi ngizi kumuli puwili Anotoyaga ngagora weiya logo kawela wiyagi purikki wilek tiya mani kapura yombanuwili ngago yeik nayengke kisagi purikka waliyi nagani.

⁴⁰ Keya ini Anotoyegi ya kumuli ma ingimek mei puwekke watabi mabiyeng kazing pangka panumekke mizagirikki kai.

15

¹ Ini ne kiling Yisuyegi ngizi kumuli puwili ne ngago wazono Yisu Kilisiyegi langai nogo ulogo iniyegi kozak yeiya puragi ne mawinda kozak yeiweki. Ini ngago pura wilek kang inuguyengke wiya logo ngago pura inugu Kilisiyegi ngizi kumuli purikki solorik.

² Tamizeige ini ngago puragi yeik ulak ngizi kumula ono keya tamizeige ini waligeleya piyeng ini kozang kebangkela mabura ngago wazono Yisu Kilisiyegi langai purago ini yaliya wazayageya wizinda.

³ Nogo iniyegi ngago neyegi kozak neiya pura kozak yeiya logo ngago pura ngago yemane panura. Ngago pura Kilisi kaile tonuguyengki wiyeke ibeng sa puragira, Kapiya Walektikku pugu mizagi kaiya mabilik

⁴ keya pi kawitikke waliya logo wok neyau wiz-
iya logo wok kalikebekke Anotogo pi ibendaga
yangalekta wik wazamiya, Kapiya Walektikku
pugu mizagi kaiya mabilik.

⁵ Keya Pitago pi pakela purikki, pulaga Yisugu
yombanu meleyau keya ingenazikka neyau
ngezebokko waligeleya puwili mabuwiligu pi
pakela.

⁶ Keya pilik miza logo pulaga yongkambanu
Yisuyegi ngizi kumuli sangkelarik 500 pekka
ngalegewiligu pi pakela, puwiliyaga kolokn-
gagono ngoluk wik yolu keya nawili weik ulogo
ibeng.

⁷ Pulaga Jemsgu pi pakela logo kalike
aposolowili mabuwiligu pi pakela.

⁸ Pulaga kalik panuge nogorau pi pakela,
ne ngoluk korowali mizageya tawizeige kapura
nguk namizi pugu ne wik keremiza.

⁹ Nogo pelik kai, purik ne Anotogi ngagora
oroweiwili mabuwiliyaga kulengke panubek
kopong keya ne Anotogi ngagora oroweibek
neiyagi langai onobek purik nogo ulogo Anotogi
yongkambanu Yisuyegi ngizi kumuliwiliyegi
ngangang keleya puragi wiyeke.

¹⁰ Kapura kang nogomek mabek yolu mabilik,
purik Anotogo neyegi wazono miza kopong.
Pugu neyegi watabi wazono pigi nogo weiyagi
langai ono piyeng nani. Keya negi yungke pugu
yawe miza pura yeik ulak ono, a'a'. Pura pelik,
aposolo Anotogi ngagora orowi nawili yaw-
era wazono miza kapura nogo Anotoyegi yawe
mizara puwiligu yawe miza puraga ngalege.
Keya ne makn gezego yawera keke miza ono

kapura Anotogi wazono purago ne kiling yawe miza keya neyegi sawela.

¹¹ Kapura ne ma aposolo nawili yawe kozang miza ma talik miza purik yemane onorik kapura yemanerik kele tonuwago ngago wazono Kilisiyegi pura kawela wiya logo ini ngago puragi ngizi kumula.

¹² Tonuswago kozak kisirik Anotogo Kilisi ibendaga ngereke wik yangalekta wazamiya purikki. Tegi nangki inigi tepekka nawiligu ibeng puwili kalike wik yolugi ono kisi.

¹³ Tamizeige ibengwili mawinda wik yolugi ono purik ngizi mabura Anotogo Kilisi ibendaga ngereke wik yangalekta wazamiya kisi purarau ngizi ono.

¹⁴ Tamizeige Anotogo Kilisi ibendaga ngereke wik yangalekta wazamiya ono pura ngizi mabura tonuwa ngagora yeik ulak kozak kisa keya ini yeik ulak ngizi kumula puriktau ngizi.

¹⁵ Logo pilik mabura tonuwago Anotoyegi langai ikuyogoriktaga Anotogo Kilisi ibendaga ngereke wik yangalekta wazamiya kisi purik ngizi. Kapura tamizeige Anotogo ibendaga ngereke wik yangalekta wazayagi ono kai purik ngizi mabura Anotogorau Kilisi ibendaga ngereke wik yangalekta wazamiya ono.

¹⁶ Purik tamizeige Anoto ibengwili kalike ngereke ibendaga yangalekta wik wazayagi ono mabura Anotogorau Kilisi ibendaga wik yangalekta wazamiya ono.

¹⁷ Keya tamizeige Anotogo Kilisi ibendaga yangalekta wik wazamiya purik ngizi ono mabura

ini yeik ulak ngizi kumula keya Anotogo ini kaile inuguyengka yaliya wazaya ono.

¹⁸ Mabura Kilisiyegi ngizi kumula koyimowei ibeng puwili ngoluk kaile puwiligiyengki yungke ibeng logo puwili kemenak ngangang weiyagi.

¹⁹ Tamizeige teni yongkambanu Kilisigu teniyegi ngabelakka pelege keke sawelaweki yuke koyimawili logo kalike pi kiling ngereke wik yolugi onowili mabura yongkambanu mamokki tepekke tonuwa talikki mizagi.

²⁰ Kapura ngizira Anotogo Kilisi ibendaga yangalekta wik wazamiya pura. Ibengmek mamokki tepekka Kilisi wamenak were ngereke wik yangalekta yo yabekeya logo mawinda ibengki ono. Logo purikku walimizi purik Anotogo wameik ibengwili kalike ibendaga pi kiling wik yoluweki wik yangalekta wazayagi.

²¹ Perikki kumulagirikki kai. Yombanu wamenak Aram pokko ibengkirik ngabelakpekké puwili mabuwiliyegi orowei wiriya mabilik yombanu wamenak Yisu Kilisi pokko ibengwili mabuwiliyegi ngereke wik yangalekta yogirik orowei wiriya.

²² Purik yongkambanuwili mabuwili wazayi-wekkerik Aram kiling sawela kopong kazing kumbekki Anotoyegi leweng ibeng logo korik-wektau ibeng, kapura mabilik yongkambanu Yisu kiling sawela puwili mabuwiligi kazing kumbekki Anotoyegi leweng wik yolu keya korikeyeng ibeng sa logo purik Anotogo ibendaga ngereke wik yangalekta wazaya logo wik yolugi.

²³ Kapura nak nak kang puguraga ngereke wik yolugi. Kilisi were ngereke wik yolu keya

Kilisigi puwili ngereke wik yolugi pi ngereke yo puwekke.

²⁴ Pulaga Kilisigu ngai yemane pilik puwiligi kozanda keya ngaira neneng ngela logo yongkambanu pugu ngai puwili Anoto pigi Mangobekyegi iza mana logo puwekke weik mabiyeng yeikkira lewagi.

²⁵ Purik Kilisigu ngai wiziyagi purik miza keliktit Anoto yeik kozang kaile Kilisiyegi ngai miziyeng keya Kilisiyegi kiyebuk miziwiliyegirau lewege miza logo pugu Kilisigi kulengke Kilisigu ngaiweki wazayirikka.

²⁶ Keya kozang kaile kalik panubek yombanuwili ibeng si pura logo Kilisi puragi lewege mizi yagenda logo yeikki.

²⁷ Purik Kapiya Walektikku pelik kai,
Anotogo watabi mabiyeng Kilisigi kulengke pugu
ngaiweki wazaya, kai. *Ingi Sam 8:6*

Anoto watabi mabiyeng Kilisigi kulengke waza-yabokko ngezebek Kilisi kulengke kunagi purikki langai kozak kai ono, purik wameik kimeike wizinda.

²⁸ Keya Kilisi watabi mabiyengki ngai puwekke pi, Anotogi Marekpek, ngezebek pigi Mangobekki ngagoragi kulengke kunagi logo Anoto pi watabi mabiyengki lewegera manabek watabi mabiyengki kemenak ngagi.

²⁹ Mena tamizeige inugu kumularik ibeng-wili ngereke wik yangalekta yogi ono mabura nangki kambela puwiligi wiyeke yongkambanuwili kaimeliweki, iniyaga nawiligu mizageya pilik? Inigu ngizi kumulirik ibengwili ngereke wik yangalekta yogi mabura pilik mizi.

30 Keya teniyegirik tamizeige ngago pera ngizi ono mabura nangki teni lelewe sara koyimowei ngangang wageliweki mizageya mizi.

31 Ini ne kiling ngizi kumuli puwili perikki iwaka si. Ne wok mabiyeng yombanuwiligu ne neliweki mizi wilibek logo purik wameik. Purik wameik mabilik ini Kilisi Yisu Yemizi tonugubekkiwili purikki ne wilik logo puriktau wameik.

32 Tamizeige Anoto ne ngereke wik yoluweki niza orowei yogi ono mabura Epese pelege yombanu liyeng wizing ngai mizi puwili kelikwiligu ne ngangang nani purik yeik ulaktik. Tamizeige ibengwili Anotogo ngereke wik yangalekta wazayagi ono kai purik wameik mabura tenirau ngago nawiligu pilik kisi puragi kiriwei miziweki, Teni mabek wokpekke kai ni keya ngeragi ni keya watabi mabiyengki wilik kagowing miziweki, purik wangkopek tonuwa ibengki.

33 Nawiligu kisi piyengki kokowa nara mizi naganji purik, kaile kaile miziwili kiling menalege yolu piyengko wilek kang wazonobokki kazingmek kaile kaile kelemi.

34 Ini kai nawiligu kumuli pilik kumuli puwili yangalekta waberek kumuli. Inugu kaile mizi piyeng wiya wazami. Kerewiyi, nogo pilik kai purik inigi tepekka nawili Anotoyegi iwaka ono kai purik ini ya kuneng miziweki.

35 Tamizeige nakko pelik nguk yei, Anotogo ibengwili talik ibendaga ngereke wik yangalekta wazayagi? Anotogo puwili ibendaga wik yangalekta wazaya logo purik korik kang

tamekkeyeng puwiliyegi wiziyagi?

³⁶ Nogo piyegi pelik meiyagi, Ni lelewe panubek. Iwing wirebekki kumule. Ni iwing wirebok ngabelakpekkke yungke ngeriya purik kele keya yeik purik pendik pundagi ono.

³⁷ Keya peng wiktik punda puwekkerik nugu were ngeriya pilik wizei penangai ono. Purik nugu ngabelakpekkke iwing wire ngeriyabok yeik iwing wire yeikpek.

³⁸ Anoto ngeragi mabiyeng kang ngezeyengki namek yani, keli puguraga kiriwei logo watabi mabiyeng kang ngezewiligieng yana.

³⁹ Keya ngeragi nalangai nalangai yolu piyengki pangka korik nalangai nalangaiyeng wizinda. Yombanuwili, liyengwili, watabisiwili keya winakwilirau korikyeng nalik lewi kang kuna.

⁴⁰ Mabilik korik paka ngalegeyeng keya korik ngabelakpekkieyendau wizinda. Kapura korik paka ngalegeweki palumura nara keya korik ngabelakpekkieweki palumura nara.

⁴¹ Yokmekki palumura nara keya ngombekkira nara keya pelewewiligira nara. Keya pelewe namelegi palumura nameleyaga nalik.

⁴² Logo Anotogo korik tonuguyeng kiling teni wik yoluweki ibendaga iza orowei yo puwekke korik tonuguyeng nalik wiziyagi. Korik tonugu kawiktikke waliyi puwek sok sagi kapura tenigi korik Anotogo wik yoluweki orowei yogi puwek sok sagi ono.

⁴³ Korik tonugu waliyi puwek kaile kaile kelemiya melawek kapura korik Anotogo wik yoluweki ibendaga yangalekta wazayagi puwek

ngaiwaktik kilingki. Korik tonugu waliyi puwek kozang ono kapura korik Anotogo wik yoluweki yangalekta wazayagi puwek kozanda kiling.

⁴⁴ Korik tonugu waliyi puwek yeik ngabelakpekkewek kapura korik Anotogo wik yoluweki ibendaga yangalekta wazami puwek paka ngalegewek. Purik korik tenigi ngabelakkha pelege puwek ngizi tegi korik paka ngalege puwek ngizi.

⁴⁵ Kapiya Walektikke miza mabilik, Anotogo Aram yombanu werebek keremiza logo wilek kang pugubek wik wizeibene kelemiya kapura Kilisi yombanu kalika wiriyabokko teni kazing kumbekki lewengke Anotoyegi wik yolu keya kalike ibendaga korik wikkew kiling wik yangalektaweki keleyi.

⁴⁶ Kapura korik paka ngalege puwek were lewa ono. Korik ngabelakkawek were lewa pulaga korik paka ngalegewek kiriwei.

⁴⁷ Anotogo Aram yombanu werebek ngabelakpekka keremiza kapura yombanu Kilisi kalika wiriyabok paka ngalegabek.

⁴⁸ Yombanu ngabelakkha yolu puwili Anotogo yombanu ngabelakpekka keremizabok kelikwili. Keya paka ngalege yolu puwili yombanu paka ngalegabok kelikwili.

⁴⁹ Kang tenigi yolu pemek yombanu Anotogo ngabelakpekka keremizabok kelik, kapura kang tonugumek paka ngalegabok kelikki.

⁵⁰ Ini ne kiling ngizi kumuli puwili ne peliktikki inuwayegi kozak yeiweki mizi yagenda. Korik piyeng Anotogo ngai yolugi pulogo

yabelagi ono keya watabi sok si piyeng yereng watabiyeng sok si ono puraga kiliya kunagi ono.

51-52 Kerewiyi. Nogo watabi yemane ngizi panu yombanuwiligi kangkayeng ngezeyengko iwakagi langai ono nayeng kozak yeiweki. Sangu kangkalibek tiyi puwekkerik Yisuyegi ngizi kumuli, nawili ngoluk mabilik wik kojigeyagi kapura Anotogo teni Yisuyegi ngizi kumuli puwili mabuwili yombanuwiligi wireyengko nguk namizi kusi keya ngaiwili pilik nguk namizi mabuwekke nalik wazayagi. Nogo kozak kai pei. Sangu kangkalibek tiyi puwekke Anotogo Yisuyegi ngizi kumuli ibengwili wik wazayagi. Korik tonuguyeng mawinda ibengki ono keya puwekke teni Yisuyegi ngizi kumuli ibeng ono ngoluk wik yolu puwilirau Anotogo nalik wazayagi.

53 Pugu pilik mizagi purik korik tenigi sok si keya ibeng si puwek wezameliweki, logo korik sok si keya ibengki ono puwek wakiyiweki.

54 Tenigi korik sok si keya ibeng si puwek wezameli keya sok si keya ibeng si ono puwek wakiyi puwekke ngago lang Kapiya Walektikke pobilik lende miza piyeng ngizigi,

Anotogo yombanuwiligi ibengki pura yeik sa wazamiya keya pugu kemenak lewege miza mela. *Isaya 25:8*

55 Keya nararau pelik lende miza,

Teni ibengki sawiya purago teniyegi lewege mizagi ono. Ibengkiragi kozandago teni mawinda ngangang yanagi ono. *Osiya 13:14*

56 Kozang teni ibeng si keya ngangang yaniweki pura teni kiling yolu, purik teni kaile mizi keya kailera gi kozanda kiling yolu kopong. Keya kaileyeng kozanda kiling purik Anotogi lora yolu kopong.

57 Kapura Anotogo tonuwa lewege miziweki keleya purikki tonuwa piyegi wazono meiweki purik watabi Yemizi tonuwagibek Yisu Kilisigu tenigi miza piyengki wiyeke.

58 Tegi ini ne kiling ngizi kumuli nogo keli puwili mabilik ngizi kumuli kuni keya kozang koyi keya ini Yemizibekki yawera mizageya koyimowei kangka neyau kumuli nagani. Yemizibekki yawe miza pura yeik ulak ono purikki kumulagirikki kai.

16

1 Ini king Yisugiwiligiweki inugu menalege wiyageya piyengki langai nguk nei legi ne king piyengki langai lende miziweki. Pelik mizi, nogo Anotogi kongkirigesen Yisuyegi ngizi kumuli ngabelak Kalesiyabekke wawere uli mizi puwiliyegi nogo miziweki kozak yeiya pilik mizi.

2 Purik peliktikki, ini nak nak inugu king inugu yawe mizayengki ngane wei ya piyengki pangka Sondayengki purik king nayeng wawayi logo ne lewa puwekke ini ngereke king wei yo keya to mizagi purikki miza nelegi.

3 Pulaga ne lewa puwekke ne kapiya nayeng lende mizagi logo yongkambanu inugu sawiya pilik puwiliyegi yanagi logo king inugu wawayi piyeng nogo panga Yirusalem yerengke orowei wezayelagi.

4 Tamizeige nerau kang purik pangka mabura teni mabuwili menalege kangki.

5 Ne Maseroniya kambela logo pulaga iniyegi lewagine purik ne Maseroniya lemeng neing were kangkiweki sawiya legi.

6 Ne ini kiling tek yokolong narik wiziyagi mane miza ma ngong kabemebek lewage-layengke ne ini kiling wiziyagi mane miza pulaga inugu negi kazing kang kunagi pumokki wiyeke neyegi king keya pulangaiyengki saweli nangine pulaga ne ngereke kangki pulogo kangkine.

7 Ne yereng inigi Korintira mei pura neing kang puwekke ne ini tek songono narik inuwa kiling wiziyagi purikki ne kiyebuk. Ne kiling tek yokolong narik wiziyagi purikki ne keli, purik tamizeige Yemizibokko kelira pura mabura.

8 Ne mabelege yereng Epeseraga wiziya Pendekosora mizi logo puwekkeline,

9 purik Yemizibokko kazing yemane naleweng tiya nowiya kopong logo yawe nogoragi ngizi narikweki. Keya ne yolugi purik yongkambanu kolokngagonowili neyegi ngai kele kapura.

10 Tamizeige Timoti iniyegi lewa mabura pi watabi nayengki kazi miza nagani, purik nogo mizi mabilik pirau Yemizibekyegi yawe mizi legi.

11 Nakko Timotiyegi kiyebuk mizi nagani. Piyegi saweli logo pi ya ngezegera kiling kelemi kang kuniweki. Pulaga pi neyegi yogi purik ne pi keya ngizi kumuli yogi puwiliyegi ne yuke legi.

12 Ne weik Apolo teni kiling Yisuyegi ngizi kumilibokyegi langai kozak yeiweki. Nogo piyegi nawili kiling pirau iniyegi keriyi lewaweki nguk

kozang meiya, kapura pugu kumularik purik Anotogi kelira ono. Kapura kalike piyegi kazing namek tiya puwekkagine.

¹³ Wireyeng ngaiwila koyi logo watabi kung inuguyeng ngangang keleyagi piyengki keriyi nangaiweki keya Yemizibekyegi wameik kozang kumuli pura watabi nayengko waliyi nagani keya kozang yolu, kazi mizi nagani.

¹⁴ Keya inugu mizi piyeng mabiyeng ya wazonora keya kelira kiling mizi.

¹⁵ Ini ne kiling Yisuyegi ngizi kumuli puwili Setepana ibubek ngabelak Kirik meibekke solo Yisuyegi ngizi kumula logo sawela purik ini iwaka. Keya ngezewili ngizi kumuli nawiliyegi saweli keya yawe miziweki miza purik ini iwaka. Logo ne iniyegirau kelegele yei,

¹⁶ Inirau puwiligi kulengke koyi keya ini kiling Yemizibekyegi yawera kozang mizi puwiliyegirau.

¹⁷ Setepana keya yogo Potuneta keya yogo Akaika lewagelawekkerik ne wilik miza, purik ne puwili kiling yolu purik wazono, ini kiling wiziyagi langai ono legi.

¹⁸ Keya ne wilik miza purik puwiligu ini wilik kagowing keleya keya nerau wilik kagowing keleniya legi. Yombanu pilik puwiligi yeikyeng yongolok meiyagiyengko.

¹⁹ Kongkirigesen Yisuyegi ngizi kumuli Asiya ngabelakkewiligu iniyegi wangane kisi. Keya Akuwila yali yongokpu Pirisila keya Yisuyegi ngizi kumuli i piyaugimakka wawere uli mizi

puwiliguraun ini Yemizibekki puwiliyegi wangane kisi.

²⁰ Yisuyegi ngizi kumuli mamok iniyegi wangane kisi. Ini ngizi kumuli puwili nakko nakyegi kelira wilik kagowinda kiling melegulang mizi purago walimizi mizizo.

²¹ Ne Paulugu kapiya perik mele ne makngeze-gizikku waliyi keya wangane nogora iniyegi yani.

²² Tamizeige nak Yemizibekyegi keli ono mabura Anotogo piyegi kelemiyagi piyeng kelemi pani. O Yemizibek, Yemizi tonugubek, koli.

²³ Yemizi tonugubek Yisu Kilisigi wazono pura ini kiling wizei pani.

²⁴ Nogo ini mabuwiliyegi keli purik inirau Kilisi Yisugiwilirikki wiyeke.

Mabura.

Ne Paulu kapiya perik iniyegi wezamelabek.

**Biangai
New Testament in Biangai**

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Biangai

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-04-26

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 26 Apr 2025 from source
files dated 26 Apr 2025
deaf1397-2ce6-5cb9-bd83-7986b1d8028b